

Unga vuxnas boende 2023

Stockholms län

Sammanfattning

34 procent av de unga vuxna i Stockholms län svarar i årets undersökning att de bor hemma hos sina föräldrar. Detta är på samma nivå som vid toppnoteringen i förra mätningen och motsvarar cirka 75 225 personer. I Stockholms län är det betydligt fler personer som bor hemma än i riket som helhet (24 procent).

Bland de som bor hemma hos föräldrar svarar 73 procent att de vill bo på annat sätt. Detta motsvarar 51 914 unga vuxna som är ofrivilligt hemmaboende. De som bor hemma är rent ekonomiskt en mer utsatt grupp än de som har flyttat hemifrån. Bland annat består gruppen i högre grad av studenter och personer som står utanför arbetsmarknaden.

En tredjedel (33 procent) av unga i Stockholms län betalar 4 000 kronor eller mindre per månad för sitt boende. 45 procent av unga i Stockholm uppger att de betalar över 6 000 kronor i månaden.

60 procent svarar att de under de senaste 12 månaderna har fått ekonomisk hjälp av föräldrar eller vänner. 80 procent svarar att de kan få ekonomisk hjälp av familj eller vänner om de behöver.

Allt fler unga vill bo i hyresrätt, även om majoriteten fortfarande vill bo i en bostadsrätt eller i ett eget hus eller radhus. 36 procent vill bo i egen bostadsrätt, 21 procent vill bo i hus eller radhus och andelen som vill bo i hyresrätt är 19 procent. Det är en större andel som vill bo i hyresrätt jämfört med mätningen 2021 (13 procent).

67 procent av de unga vuxna i Stockholms län vet vad de kommer ha för inkomst nästa månad. 80 procent vet vilken kostnad de kommer att ha för sitt boende. 33 procent har köpt en bostad med hjälp av vänner eller familj.

Nästan var tredje ung vuxen (29 procent) oroar sig för att inte hitta något boende i framtiden. Det framgår också att drygt var tredje ung vuxen (36 procent) tvekar inför att bilda familj på grund av läget på bostadsmarknaden.

Bakgrund och syfte

Sedan 1997 genomför Hyresgästföreningen vartannat år en undersökning om unga vuxnas boende. Unga vuxna definieras som personer mellan 20 och 27. I undersökningen får ett urval personer ur målgruppen svara på frågor om hur de bor och hur de önskar bo. Undersökningen har genomförts av Enkätfabriken på uppdrag av Hyresgästföreningen under sommaren 2023. Undersökningen har genomförts med en blandning av metoder; webbpaneler, SMS-utskick och brevutskick.

Urval och svarsfrekvens

Urvalet består av unga vuxna mellan 20 och 27 år. Totalt uppgår denna grupp till 960 784 individer i hela Sverige. Insamlingen har genomförts genom en mix av metoder för att samla in svar som är representativa för målgruppen. Första metoden var att skicka till respondenter i målgruppen som är anslutna till en av ett flertal webbpaneler. Utöver detta gjordes ett slumpmässigt urval från målgruppen via Skatteverkets personadressregister. Dessa bjöds sedan in att delta via brev och SMS. Svaren lämnades via en webbenkät. Målsättningen med urvalet var att för målgruppen få en så representativ samman-

sättning som möjligt. För att säkerställa att respondenterna motsvarar populationen av unga vuxna i Sverige har kvoter därför skapats för kön, ålder och geografi. I varje kvot har samma andel som befolkningen består av samlats in.

Totalt har 1 120 svar samlats in bland unga vuxna i Stockholms län. Totalt är detta ett stort antal svar vilket utgör en stabil bas att dra slutsatser ifrån.

Analys

Enkätfabriken har analyserat och sammanställt resultaten för att i denna rapport ge en bild av unga vuxnas boendesituation. 2019 byttes metoden för undersökningen från telefonintervjuer till en mixad metod för att stärka representativiteten. På grund av detta görs inte jämförelser mot resultat från tidigare års resultat i de flesta fall. Detta då resultaten från olika metoder kan skilja sig så pass mycket att en jämförelse inte skulle vara rättvisande. En viktning av datan har genomförts i syfte att skapa en representativ bild av unga vuxnas boende och deras upplevelse av boendemarknaden.

Läsanvisningar

Rapporten innefattar statistik uppdelat på bland annat ålder, kön och geografi. Denna typ av jämförelser möjliggör en större förståelse för unga vuxnas boende och hushållsvillkor och möjligheter ser olika ut mellan grupper.

För att göra materialet mer överskådligt tas de mest relevanta aspekterna fram. Notera att maskinella avrundningar till heltal förekommer i rapporten vilket i vissa fall medför att adderade andelar inte alltid uppgår till exakt 100 procent.

**A.
Hur bor unga
vuxna?**

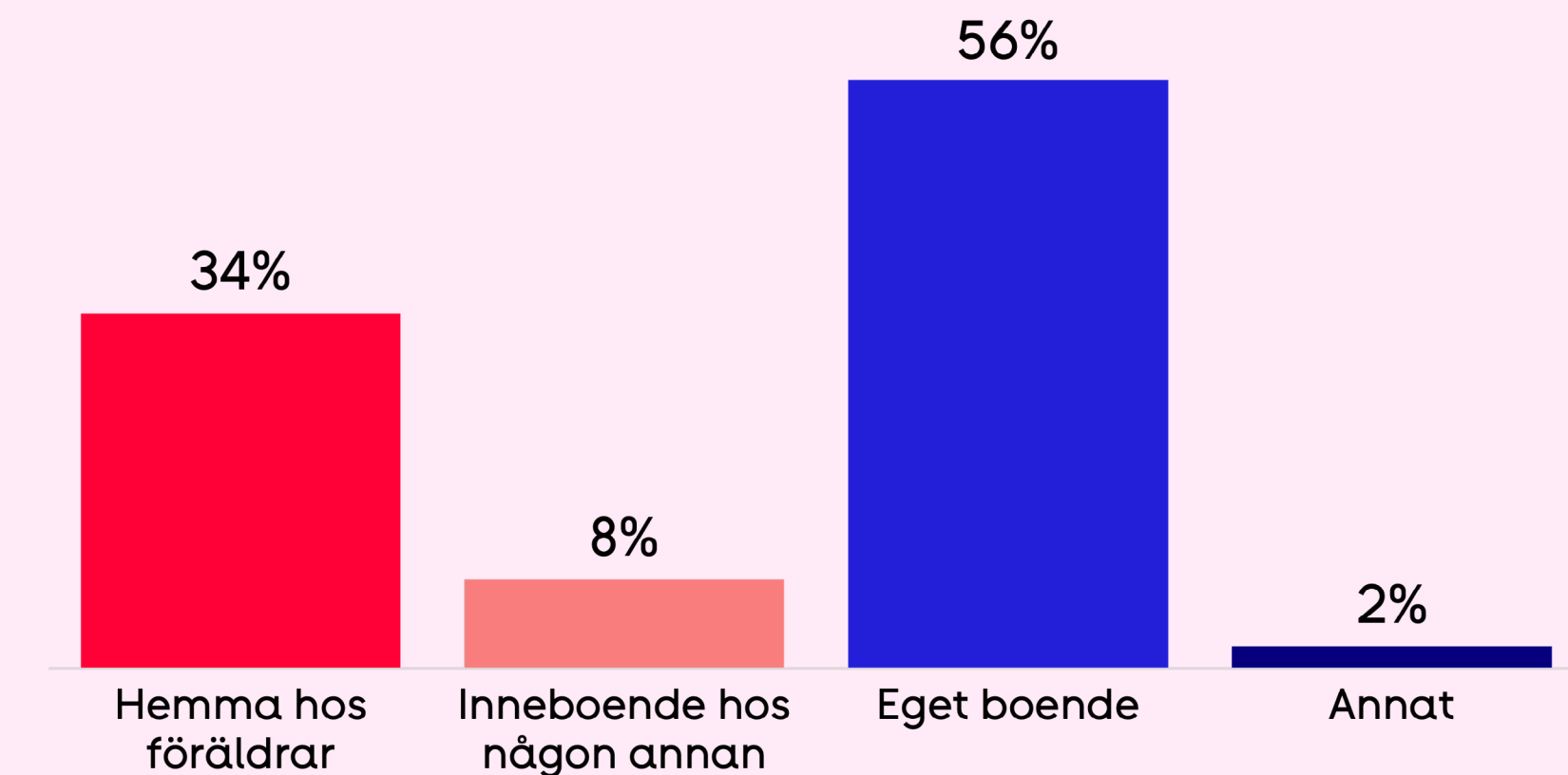
Drygt hälften har eget boende

Inledningsvis redovisar vi hur unga vuxna har svarat att de bor idag. Som det framgår i figuren till höger svarar drygt en tredjedel av unga vuxna i Stockholms län att de bor hemma hos sina föräldrar.

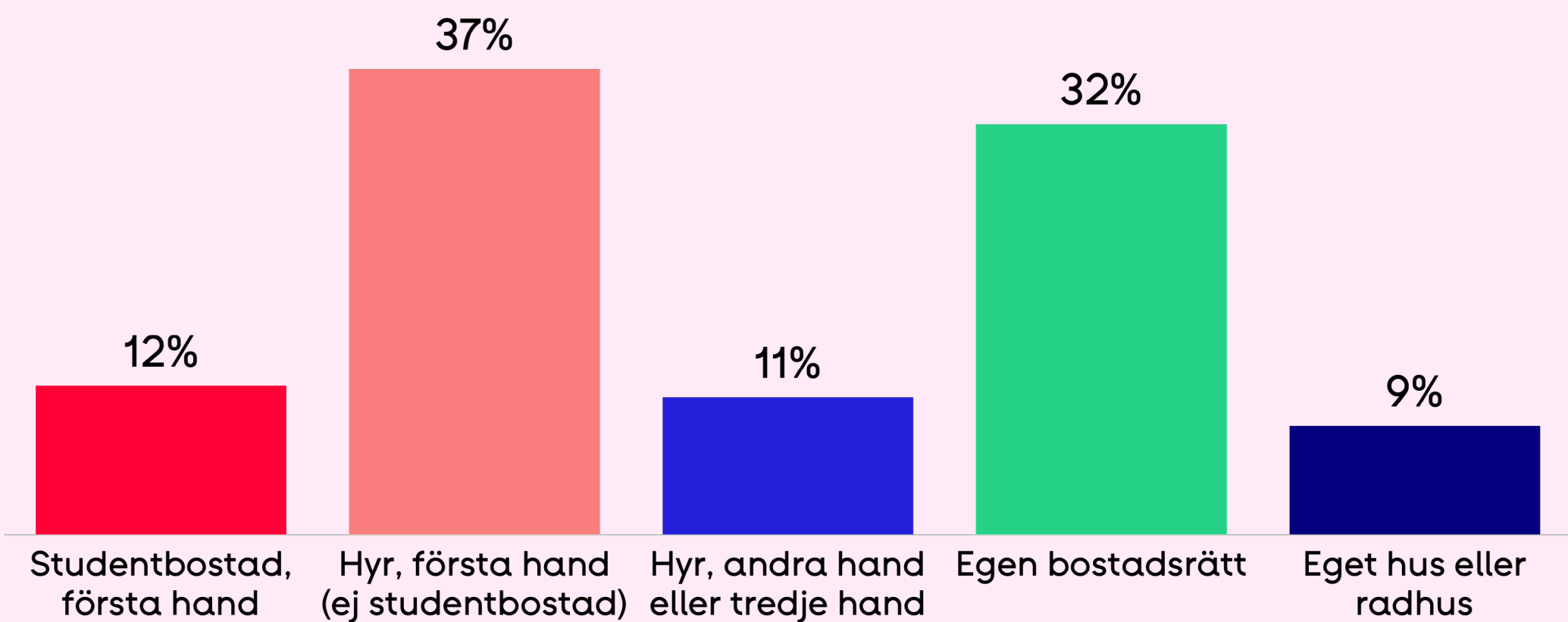
Åtta procent svarar att de är inneboende hos någon annan än sina föräldrar. Drygt hälften, 56 procent, svarar att de har eget boende. Två procent har svarat att de bor på annat sätt.

Bland de som har eget boende svarar 48 procent att de hyr en bostad i första, andra eller tredje hand. En dryg tredjedel svarar att de har en egen bostadsrätt medan nio procent uppger att de har ett eget hus eller radhus.

Hur bor du idag?

Av de med eget boende: Vilket typ av eget boende?

Drygt var tredje ung, motsvarande ungefär 75 000 personer, bor hemma hos sina föräldrar i Stockholms län. Att allt fler unga vuxna saknar möjlighet att flytta hemifrån är en tydlig indikation på att det råder bostadsbrist.

Andelen unga vuxna som bor hemma hos föräldrarna ligger på samma nivå som toppnoteringen vid mätningen 2021: 34 procent. Därmed fortsätter Stockholms läns utveckling att sticka ut på ett negativt sätt jämfört med övriga landet, där snittet för antal hemmaboende är 26 procent.

Stockholms län sticker även ut vad gäller andel som bor i hyresrätt jämfört med bostadsrätt, med en förhållandevis högre andel i bostadsrätt. I hela landet uppgår andel i hyresrätt till 47 procent och i bostadsrätt till 24 procent.

Denna skillnad kan åtminstone delvis förklaras med att det i Stockholms län under de senaste årtiondena har ombildats från hyresrätt till bostadsrätt i betydligt högre grad än i övriga Sverige. Trots att byggandet av nya hyresrätter har varit relativt högt under 10-talet så har det inte kompenserat för detta bortfall. Det råder helt enkelt stor brist på hyresrätter.

Boendekostnaderna ökar för alla

Totalt betalar unga vuxna i snitt 5 808 kronor i månaden för sitt boende. Detta är mer än vad som uppmättes 2021, då genomsnittet uppgick till 4 439 kronor i månaden. Det finns dock en viss variation i kostnad mellan olika boendeformer. Bland olika upplåtelseformer är boendekostnaderna dock ganska lika.

I diagrammet till höger redovisas medelvärde för boendekostnaden per typ av boende samt medelvärde för hur mycket pengar som blir över efter att boendet är betalt.

Något som eventuellt kan dra ner den genomsnittliga boendekostnaden är att de flesta av de som bor hemma hos vårdnadshavare har svarat att de inte har någon kostnad för sitt boende (det vill säga noll kronor). Huruvida de alls har någon självständig ekonomi framgår inte men varierar troligen.

Svaren på fråga om boendekostnader är uppskattning av respondenterna. Det kan därmed finnas både över- och underskattningar av kostnaderna liksom skillnader i vad som avses med boendekostnad.

Unga vuxnas boendekostnader i Stockholms län har ökat med nästan 1 400 kronor sedan 2021, då den genomsnittliga månadskostnaden uppgick till 4 439 kronor.

Kostnaderna har ökat för samtliga boendeformer. Höga räntor, hyreshöjningar och relativt hög andel färdigställda nyproducerade lägenheter med högre hyra är en delförklaring till detta.

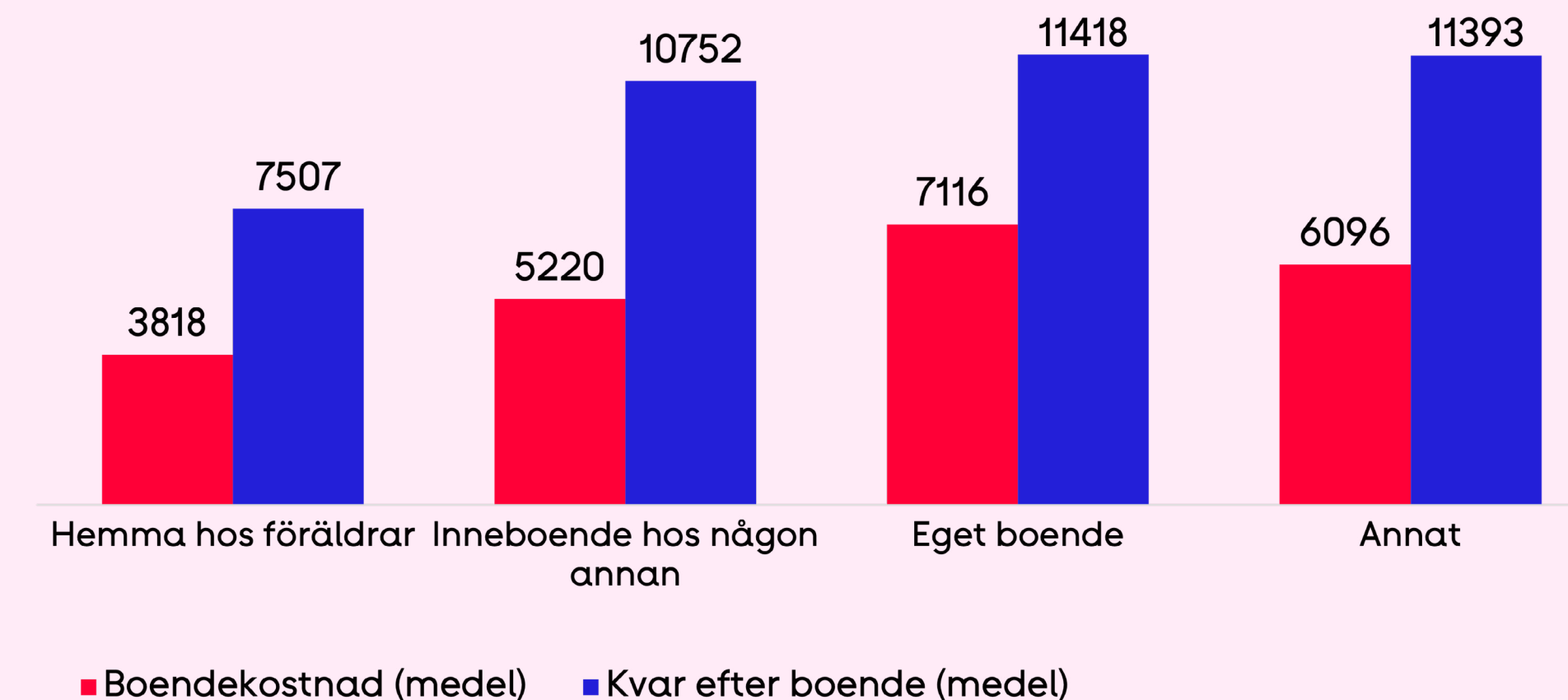
Den mest markanta ökningen av boendekostnad syns hos de med bostadsrätt, där boendekostnaden ökat med i snitt drygt 2 000 kronor jämfört med förra mätningen.

Unga hyresgäster med förstahandskontrakt betalar drygt 500 kronor mer för sitt boende nu jämfört med 2021. Även om kostnaderna för boendet har ökat mer för bostadsrättshavarna har de ändå mer kvar i plånboken än hyresgäster när boendet är betalt.

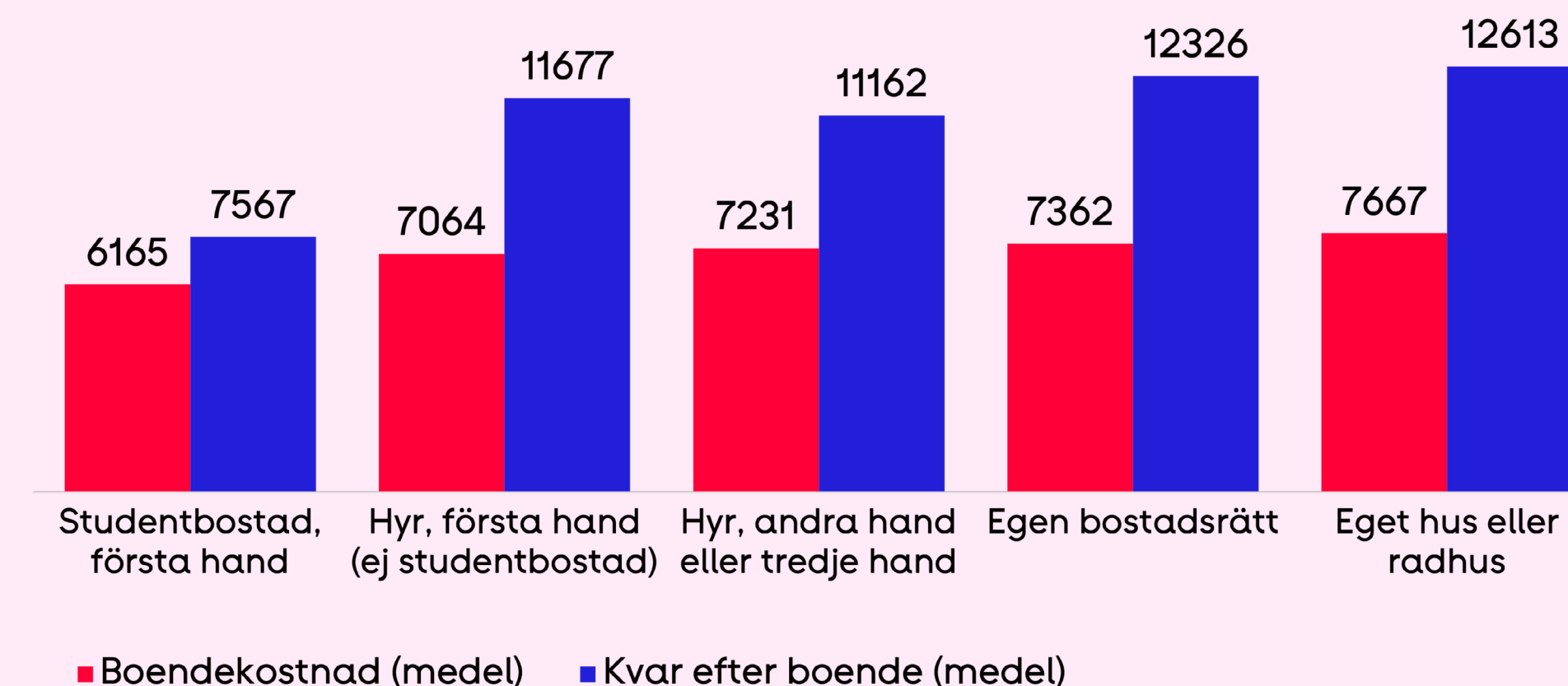
Inneboende och andra- eller tredjehandshyresgäster har också fått högre boendekostnader sedan 2021. Ökningarna uppgår till 1 225 respektive 1 098 kronor. Detta är tecken på allt högre konkurrens på andrahandsmarknaden.

Medelboende-
kostnad är
5 808 kr

Boendekostnad

Av de med eget boende: Boendekostnad

”

Maktlöshet. Hyrorna är för dyra, standarden är alldeles för låg om man ska ha råd att bo själv.”

”

Som student är det väldigt dyrt att betala för lägenheten samtidigt som man ska kombinera detta med studielivet och det sociala livet.”

”

Som student, har jag knappt råd att bo ensam just nu.”

”

Så sjukt dyrt. Även om jag skulle spara 100k per år så kan jag inte flytta till något ”bättre” inom många år.”

”

Svårt att få lägenhet trots över 6 år i kön. Hyrorna alldeles för dyra.”

”

Har endast råd med en stuga ute i skogen och inte en riktig bostad då allt är svindyrt.”

”

Att köpa boende är en lyxvara som inte ens jag som har en god ekonomi har råd med. Om jag ska hyra en bostad så är min enda chans andrahandskontrakt vilket ofta är jättedyrt.”

”

Idag är det väldigt svårt att få en stor lägenhet för ett bra pris som man ska ha råd med som ensamstående.”

”

Sjukt dyrt om man inte vill bo i skogen”

”

Allt är ju svindyrt. Kommer nog behöva flytta hem så snart jag är klar med utbildningen, men hoppas att en dag kunna komma tillbaka till Stockholm.”

Att bo hemma är vanligare bland de yngsta

I figurerna till höger redovisas boendeform per åldersgrupp samt per typ av sysselsättning.

Unga vuxna 20–21 år är åldersgruppen där störst andel bor hemma hos föräldrar. Andelen med eget boende är högst i den äldsta åldersgruppen, de över 25 år. Här svarar 65 procent att de har eget boende.

Drygt sex av tio som jobbar har ett eget boende. Bland de som studerar är det 39 procent som har en egen bostad. I gruppen med sysselsättning inom kategorin "Övrigt" ingår de som svarat att de är sjukskrivna, arbetslösa eller gör annat. Detta är således en mer ekonomiskt utsatt grupp. Jämfört med riket i sin helhet har en relativt stor andel i denna grupp egen bostad: 61 procent jämfört med 52 procent i riket.

Den största gruppen med eget boende är föräldralediga. Det ska dock hållas i åtanke att detta är en väldigt liten grupp. I vår enkät utgörs denna bas endast av 3 procent av alla svar.

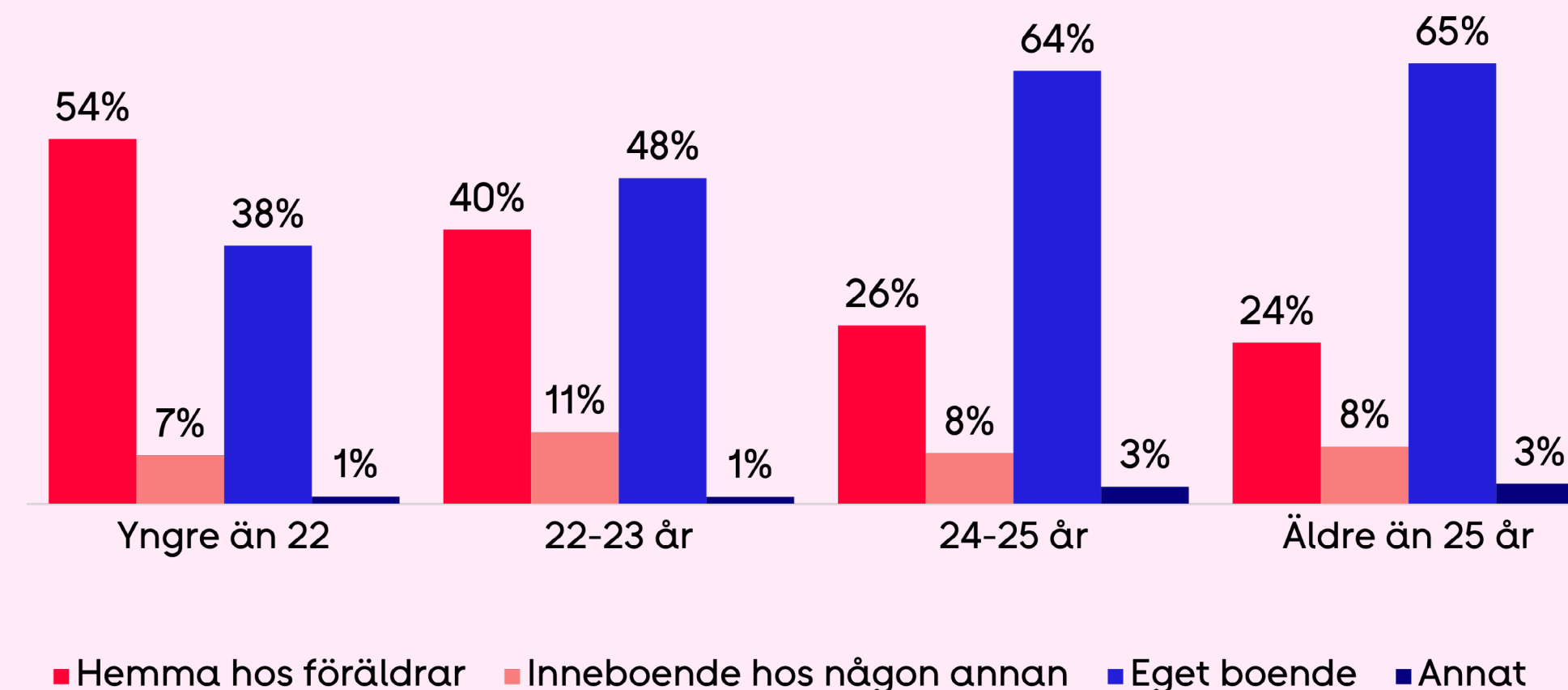

Årets undersökning visar att andelen med eget boende minskat bland de som är äldre än 25 år och de med arbete. 2019 hade 72 procent av 25-plussarna en egen bostad, att jämföra med 65 procent i år. 68 procent av de med arbete hade egen bostad 2019, motsvarande siffra i år är 62 procent.

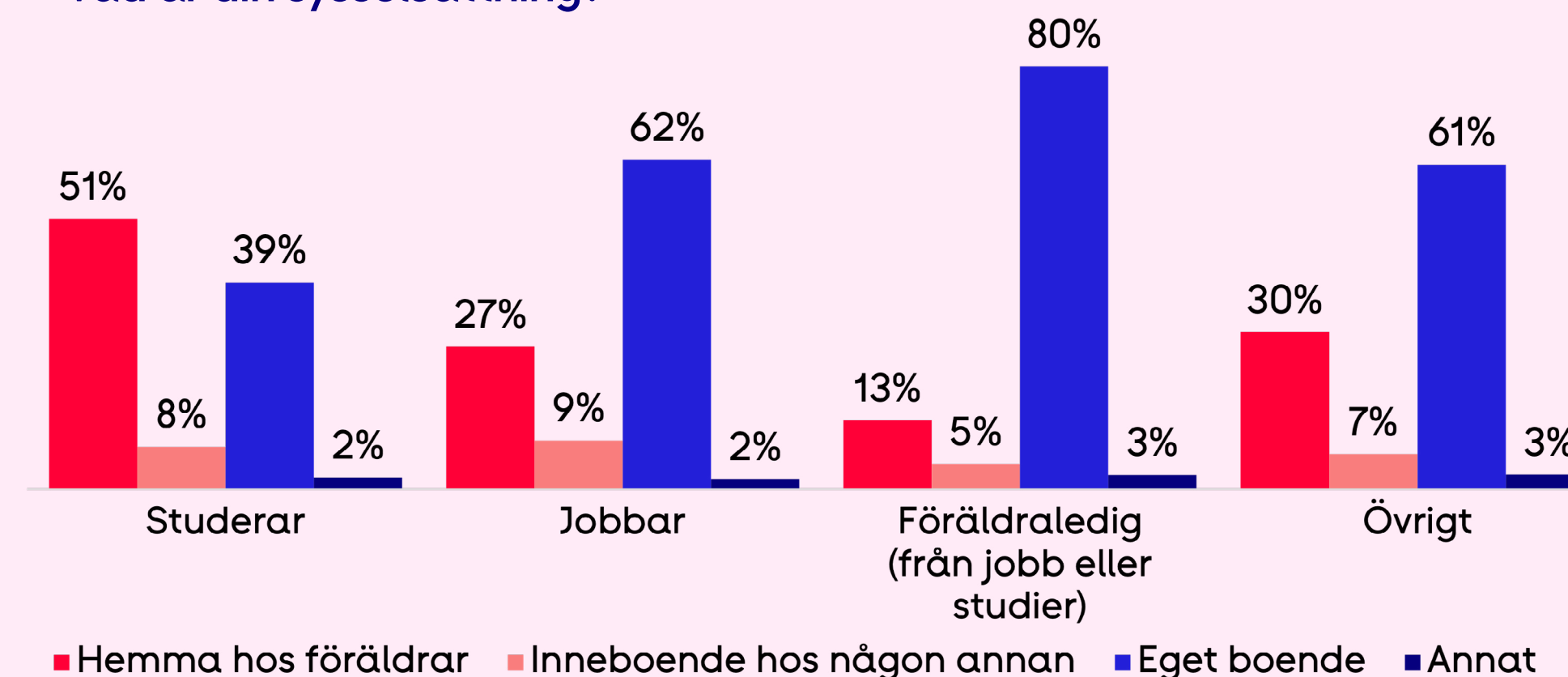
Även studenterna saknar eget boende i allt högre utsträckning än tidigare, där 44 procent hade eget boende 2021 mot 39 procent i årets mätning.

Över hälften av de under 22 bor hemma hos sina föräldrar

Hur gammal är du?

Vad är din sysselsättning?

Allt färre unga vill bo i ett eget hus

När vi frågat hur unga vuxna i Stockholms län hur de helst skulle vilja bo svarar 36 procent att de vill bo i egen bostadsrätt. Sammanlagt 23 procent svarar att de helst vill bo med förstahandskontrakt i en egen hyreslägenhet eller studenthyreslägenhet.

Det ägda boendet, i form av bostadsrätt, eget hus eller radhus, har minskat i popularitet, om än från höga nivåer. Andelen som helst vill bo i bostadsrätt har minskat med åtta procentenheter sedan 2021 och preferensen för eget hus eller radhus har minskat fyra procentenheter.

I tabellen ser vi att resultatet från Stockholms län är ganska likt det nationella resultatet. Den största skillnaden rör önskan att bo i hyresrätt med förstahandskontrakt. Det är färre bland respondenterna i Stockholms län som vill bo i hyresrätt (19 procent) jämfört med rikssnittet på 25 procent. Det är även en större andel som vill bo hemma hos föräldrar (11 procent) jämfört med rikssnittet (7 procent).

Under de senaste sex åren har intresset för bostadsrätter bland hemmaboende unga i Stockholms län varierat kraftigt: 2017 ville 47 procent flytta till en bostadsrätt, 2019 sjönk siffran till 36 procent, 2021 ökade den till 54 procent, och i årets undersökning svarar åter 36 procent att de vill flytta till en bostadsrätt.

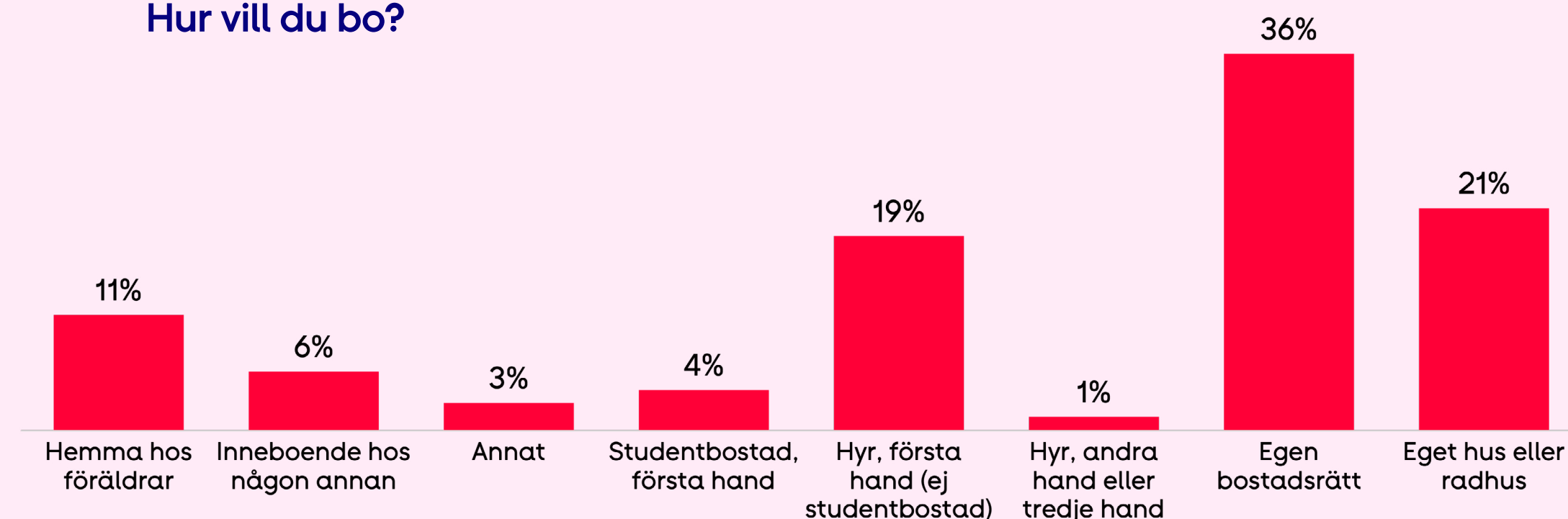
De skiftande preferenserna mellan ägt och hyrt korrelerar ganska väl med upp- och nedgångar i bostadspriser i Stockholm. Intresset för bostadsrätter har ökat i samband med relativa pristopp, som de under 2017 och 2021.

Motsatt gäller för de relativa prisnedgångar som ägde rum under 2019 och 2023, då skiftade preferenserna hos hemmaboende till fördel för hyresrätten.

Exakt hur orsakssambanden ser ut här är svårt att avgöra. En möjlig förklaring är att folk tenderar att tro att priserna kommer att fortsätta att stiga i tider av prisuppgångar (se exempelvis Hemnets [Köparbarometer](#)). Förhoppningen att göra vinst på sitt boende kan göra bostadsrätten attraktiv, medan hyresrätten blir mer attraktiv när man tror att priserna kommer att fortsätta att falla.

Många unga har velat bo i bostadsrätt när den framstått som en ekonomiskt attraktiv investering, men den senaste tidens inflation och de höga räntorna har sannolikt påverkat de unga vuxnas syn på det ägda boendet.

Hur vill du bo?

Jämförelse med riket

	Stockholms län	Riksnivå
Hemma hos föräldrar	11 %	7 %
Inneboende hos någon annan	6 %	4 %
Annat	3 %	3 %
Studentbostad, 1a hand	4 %	5 %
Hyr, första hand (ej studentbostad)	19 %	25 %
Hyr, andra hand eller tredje hand	1 %	1 %
Egen bostadsrätt	36 %	32 %
Eget hus eller radhus	21 %	23 %

Flest bor hemma i Stockholms län

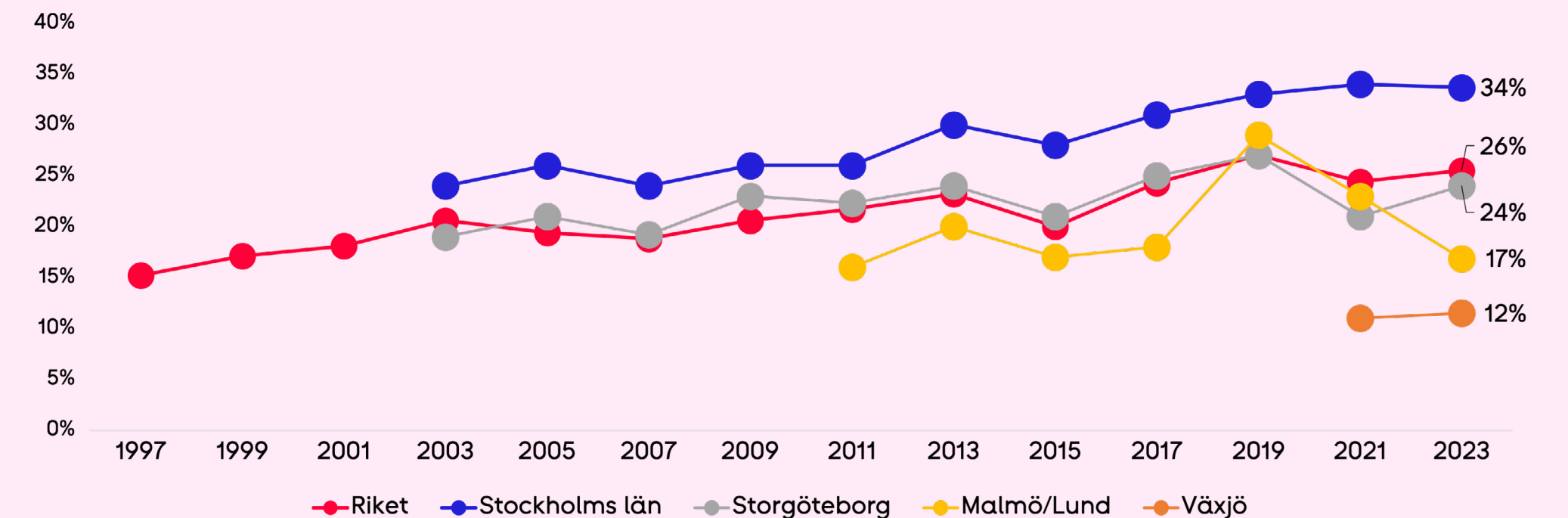
På den här sidan bryter vi ner respondenternas boendeform på basis av geografi.

Om man jämför de undersökta geografiska områdena ser vi att det finns störst andel hemmaboende i Stockholms län, och att Växjö är den stad där störst andel unga har eget boende.

Geografi

	Stockholm	Övriga Sverige	Göteborg	Malmö/Lund	Jönköping	Växjö
Hemma hos föräldrar	34 %	24 %	24 %	17 %	14 %	12 %
Inneboende hos någon annan	8 %	7 %	6 %	7 %	6 %	5 %
Eget boende	56 %	67 %	69 %	75 %	79 %	82 %
Annat	2 %	2 %	2 %	1 %	2 %	2 %
Totalt	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Andel hemmaboende över tid och geografi

Var man bor i landet påverkar ens möjligheter att flytta hemifrån. I kommuner och städer där bostadsmarknaderna inte är lika hårt pressade är det en större andel unga som har lyckats skaffa sig eget boende.

Utvecklingen sedan mätningen 2021 tyder på en något mer pressad bostadsmarknad i Göteborg och Stockholm, medan läget i Malmö och Lund har lättat till fördel för unga.

Tillgången på hyreslägenheter

Diagrammet visar sambandet mellan antalet hyreslägenheter per capita per kommun och andelen hemmaboende. Varje punkt i diagrammet utgörs av en kommun.

Resultatet visar att kommuner med ett lågt antal hyreslägenheter per capita också har en hög andel hemmaboende. Sambandet är förhållandevis tydligt även om det finns undantag. Längst ner till höger, där kommuner med få hyreslägenheter och många hemmaboende finns, är det framförallt socioekonomiskt starka kommuner med stor andel villor. Längst upp till vänster finns istället lite större kommuner med stor andel studenter såsom Linköping, Umeå och Växjö.

Förhållandet mellan andelen hyreslägenheter per capita och andelen hemmaboende bekräftar bilden av att hyresrätter är den absolut viktigaste boendeformen för unga. Vill vi att unga ska kunna flytta hemifrån, så behöver vi hyresrätter.

Dessutom visar den tydligt hur vissa kommuner tar ansvar för att bygga

hyresrätter, medan andra inte gör det. I dessa fall har unga vuxna ofta inget val annat än att flytta till en ort där det finns hyresrätter. På så vis åker vissa kommuner snålskjuts på andra kommuners höga ambitioner. Ansvaret för att lösa bostadsbristen är idag inte samordnat på någon nivå högre än den kommunala, vilket bidrar till den utveckling som vi ser här.

Svårare för ensamstående att flytta hemifrån

På den här sidan redovisas de tillfrågades boendeform uppdelat på civilstånd eller samboskap, föräldraskap och kön.

Av resultaten framgår att om man är sambo så är det sannolikt att man också har ett eget boende. 74 procent av alla sambos har svarat att de har en egen bostad. Bland ensamstående är det mycket vanligare att man bor hemma hos sina föräldrar.

Sedan undersökningen startade 1997 har könsmönstret bland unga vuxna varit tydligt: det är vanligare med eget boende bland unga kvinnor än bland unga män. Men för första gången i årets rapport kan vi konstatera att det är något vanligare att kvinnor bor hemma hos sina föräldrar, och män och kvinnor har eget boende i lika hög grad. Detta är en förändring sedan mätningen 2021 då en större andel män bodde hemma hos föräldrar och en större andel kvinnor hade eget boende.

Konstatera att en något större andel kvinnor har eget boende och en något större andel män bor hemma hos sina föräldrar.

I tabellerna nedan och till höger ser vi boendeform nedbrutet på respondentens civilstatus, om respondenten har barn eller inte, kön samt region.

De svarande som bor tillsammans med en partner uppger i störst utsträckning att de har eget boende (74 %), därefter kommer de som är gifta (65 %). Som väntat är det. Det är flest utan partner eller make/ maka som uppger att de bor hemma hos sina föräldrar.

Bland de som bor hemma hos sina föräldrar uppger 18 % att de har barn, jämfört med 8 % bland de som är inneboende hos någon annan än sina föräldrar.

Det är en större andel unga vuxna i Stockholm som bor hos sina föräldrar (34 %) jämfört med rikssnittet (24 %).

Ensamstående har en särskilt svår situation på bostadsmarknaden. De efterfrågar i stor utsträckning samma bostäder som par utan barn, men har en inkomst istället för två. Därför är det inte förvånande att de bor hemma i högre utsträckning.

Generellt sett vet vi att kvinnor flyttar hemifrån tidigare än män. Så har det varit sedan vi började med undersökningen 1997. Men årets mätning visar att kvinnor har svårt att hävda sig på Stockholms läns bostadsmarknad. Andelen hemmaboende kvinnor är något högre än andelen hemmaboende män. Ännu svårare är det för ensamstående kvinnor att flytta hemifrån. Bara 38 procent av de ensamstående kvinnorna bor i eget boende.

Detta beror troligtvis på att inkomstskillnader mellan män och kvinnor gör det svårare för ensamstående kvinnor att hävda sig på Stockholms läns bostadsmarknad.

Det har skett en fördubbling av andelen unga med barn som bor hemma sedan mätningen 2021. Även om siffran från 2021 var en minskning från 2019 då 19 procent av de med barn bodde hemma hos sina föräldrar, så är det ändå en stor andel unga som bor i generationsboende.

Detta är en utveckling som kan leda till ökad trångboddhet och minskad möjlighet för människor att bestämma över sitt eget liv.

Är du gift eller sambo med en partner?

	Hemma hos föräldrar	Inneboende hos någon annan	Eget boende	Annat	Totalt	Antal svar
Ja, sambo	11%	12%	74%	3%	100 %	371
Ja, gift	16%	11%	65%	7%	100 %	116
Nej	52%	6%	42%	1%	100 %	633

Har du barn?

	Hemma hos föräldrar	Inneboende hos någon annan	Eget boende	Annat	Totalt	Antal svar
Ja	18%	8%	70%	4%	100 %	200
Nej	37%	8%	53%	2%	100 %	920

Vilket är ditt juridiska kön?

	Hemma hos föräldrar	Inneboende hos någon annan	Eget boende	Annat	Totalt	Antal svar
Kvinna	36%	6%	56%	2%	100 %	586
Man	32%	10%	56%	2%	100 %	528

Andel ensamstående män/kvinnor med eller utan barn som bor i eget boende. (Som svarat nej på frågan om de är sambo eller gifta.)

	Riket	Stockholms län	Storgöteborg	Malmö/Lunds kommuner	Växjö kommun	Jönköping kommun
Ensamstående kvinnor (med eller utan barn) med eget boende	56 %	38 %	54 %	72 %	80 %	73 %
Ensamstående män (med eller utan barn) med eget boende	53 %	45 %	52 %	67 %	76 %	67 %

B.
**De som bor
kvar hemma**

Från 24 till 34 procent hemmaboende på 20 år

Andelen unga vuxna som bor hemma hos sina föräldrar har minskat marginellt från 2021 års mätning. Då var det också 34 procent som bodde hemma, skillnaden mot årets mätning är mindre än en procentenhet. Omräknat i antal innebär det att cirka 75 000 unga vuxna i Stockholms län är hemmaboende år 2023.

Under de senaste 26 åren har gruppen som bor hemma hos sina föräldrar ökat stadigt, både nationellt och i Stockholms län.

Majoriteten har ett eget rum

Majoriteten av de unga vuxna, 87 procent, som bor kvar hemma svarar att de har ett eget rum där de kan dra sig undan och vara ifred.

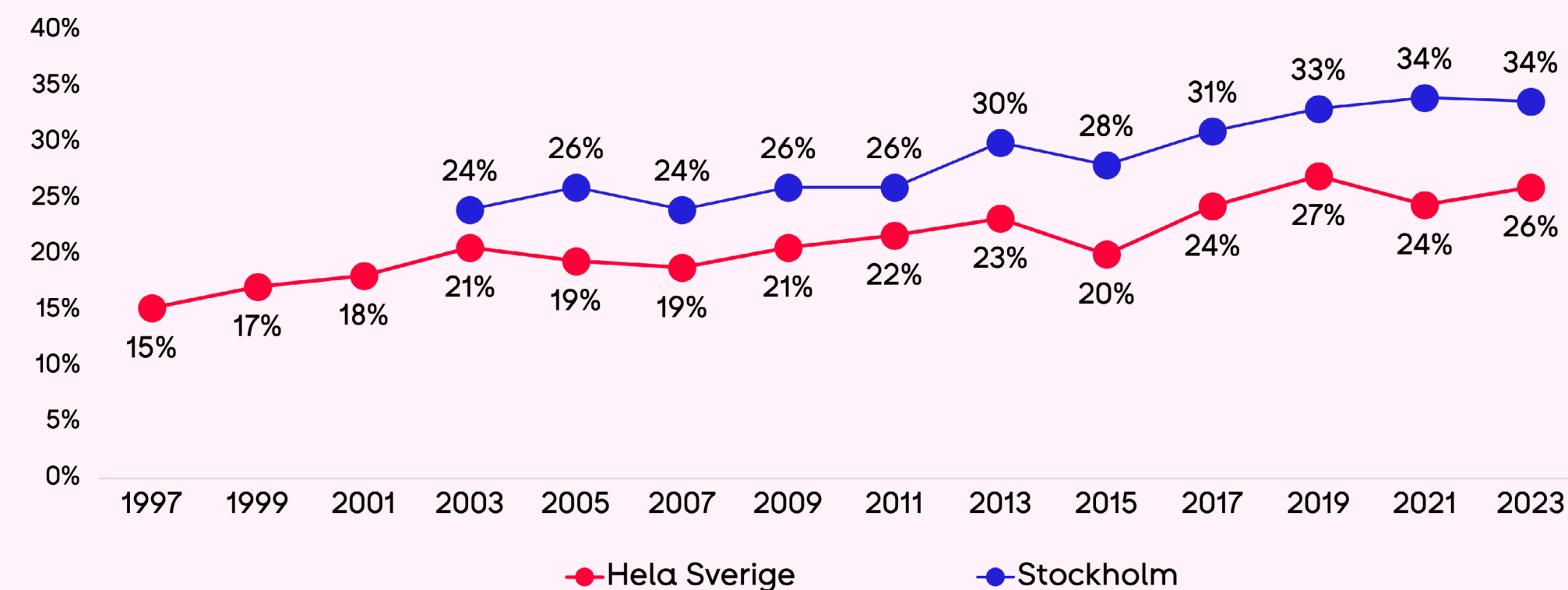

Utbudet av hyresrätter är avgörande för ungas inträde på bostadsmarknaden. Antalet hyresrätter per capita har minskat i takt med att hemmaboendet har ökat. Detta till följd av att många hyresrätter försvunnit i 2000-talets ombildningsvåg, en växande befolkning och en för låg byggtakt. Samtidigt har priserna i det ägda boendet stigit kraftigt.

Andelen unga hemmaboende ligger kvar på samma toppnotering som vid förra mätningen: 34 procent. När vi började mäta situationen specifikt för unga vuxna i Stockholm 2003 var motsvarande siffra 24 procent.

Den långsiktiga trenden är alltså tydlig: det blir svårare och svårare för unga i Stockholms län att flytta hemifrån.

Förändring över tid
Andel hemmaboende

Har du ett eget rum där du kan dra dig undan
och vara ifred?

87% → uppger att de har
ett eget rum

Ofrivilligt hemmaboende

Många vill flytta hemifrån

73 procent av de som bor kvar hemma svarar att de vill bo på ett annat sätt än de gör idag. Denna grupp är alltså ofrivilligt hemmaboende. Omräknat i antal motsvarar detta drygt 52 000 personer.

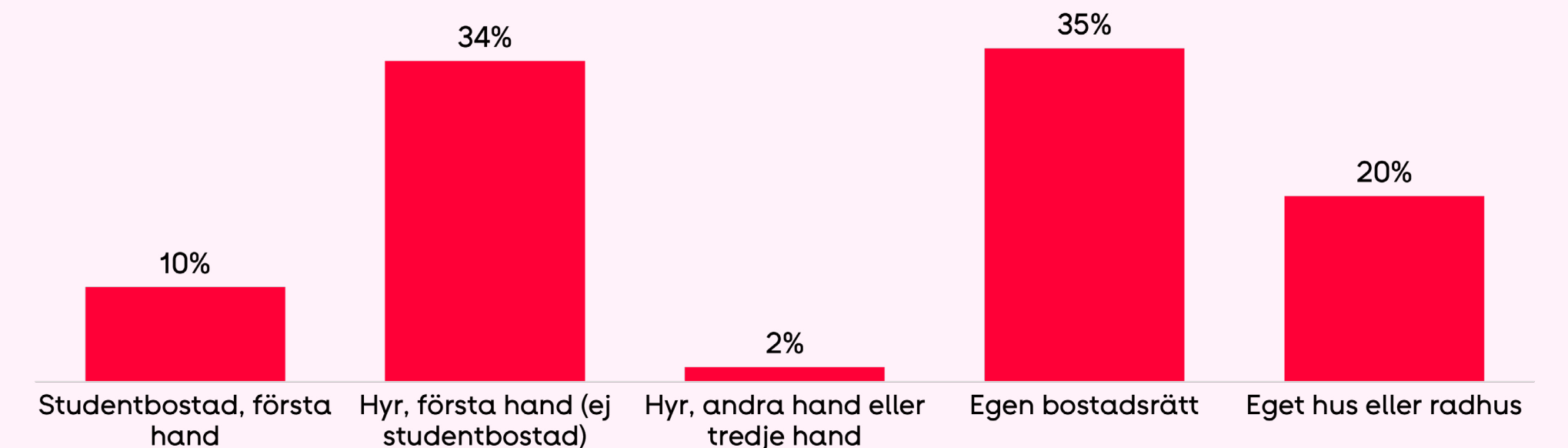
I figuren till höger redovisas hur denna grupp skulle vilja bo om de fick välja fritt. Denna grupp vill helst bo i bostadsrätt eller hyresrätt (35 respektive 34 procent). Dessa siffror har förändrats drastiskt sedan mätningen 2021. Då var det 54 procent av unga hemmaboende som ville bo i bostadsrätt, medan bara 16 procent ville bo i hyresrätt.

De allra flesta av de unga vuxna som bor hemma svarar att de har ett eget rum där de kan dra sig undan och vara ifred.

Andel som bor hemma hos vårdnadshavare som svarat att de inte vill bo hemma

73% → av de svarande vill inte bo hemma

Hur vill du bo?

Det första steget ut på bostadsmarknaden är hyresrätten, särskilt i ekonomiskt svårare tider.

Av de som idag är ofrivilligt hemmaboende noterar vi en fördubbling av de som ser hyresrätten som förstahandsval. 34 procent jämfört med 16 procent i förra mätningen. Som nämns på sidan 9 har vi även tidigare noterat en att en osäker marknad för det köpta boendet tenderar att öka statusen för det hyrda boendet.

Vi kan samtidigt notera en minskning av andelen unga vuxna som är ofrivilligt hemmaboende. I förra mätningen svarade 82 procent att de inte vill bo hemma, att jämföra med 73 procent 2023. Troligtvis är det många som inte överhuvudtaget ser det som en möjlighet att flytta hemifrån i nuvarande ekonomiskt osäkra situation.

Hemmaboende i Sveriges kommuner

I Statistiska centralbyråns (SCB) statistik över hemmaboende unga vuxna, som Hyresgästföreningen här presenterar i kartformat, kan man se hur hemmaboendet utvecklar sig i Sveriges kommuner från 1998 fram till SCBs senaste sammanställda statistik, från 2021. Rött betyder en hög andel hemmaboende och blått betyder en låg andel hemmaboende. Jämförelsen visar att hemmaboendet ökar i Sverige, särskilt i storstadsområdena.

Vad som framgår är, likt tidigare års resultat, att hemmaboendet är mest utbredd i kranskommunerna kring storstäderna. Dessa kranskommuner har i regel en högre andel villaboende. Eventuellt kan det vara så att det är mer accepterat att bo kvar hemma om föräldrar eller vårdnadshavare bor i villa. Det kan också handla om att det finns få bostäder i dessa kommuner som unga kan efterfråga. Alltså, om man ska flytta hemifrån blir det till en annan kommun.

Det gäller särskilt kommuner med höga medelinkomster. I dessa kommuner, som exempelvis Täby utanför Stockholm eller Vellinge utanför Malmö, har man som hemmaboende tillgång till storstädernas utbud och möjligheter, samtidigt som man ofta har föräldrar med god ekonomi som bor i villa eller radhus där man kan utvidga pojk- eller flickrummet till ett halvt källarplan eller liknande. I storstadskommunerna innanför kranskommunerna är möjligheterna att på ett bra sätt anpassa boendet efter ytterligare en vuxen också mindre, eftersom man oftare bor i flerfamiljshus. Det här mönstret är tydligast runt Stockholm, Göteborg och Malmö, men kan även skönjas runt andra städer.

Två kommuner skiljer ut sig på ett helt annat sätt: Uppsala och Lund har studenter som kommer från hela landet och för dem är inte hemmaboende ett alternativ. Hög andel unga som studerar och som inte kan bo hemma gör att Uppsala och Lund har landets lägsta andel hemmaboende unga vuxna.

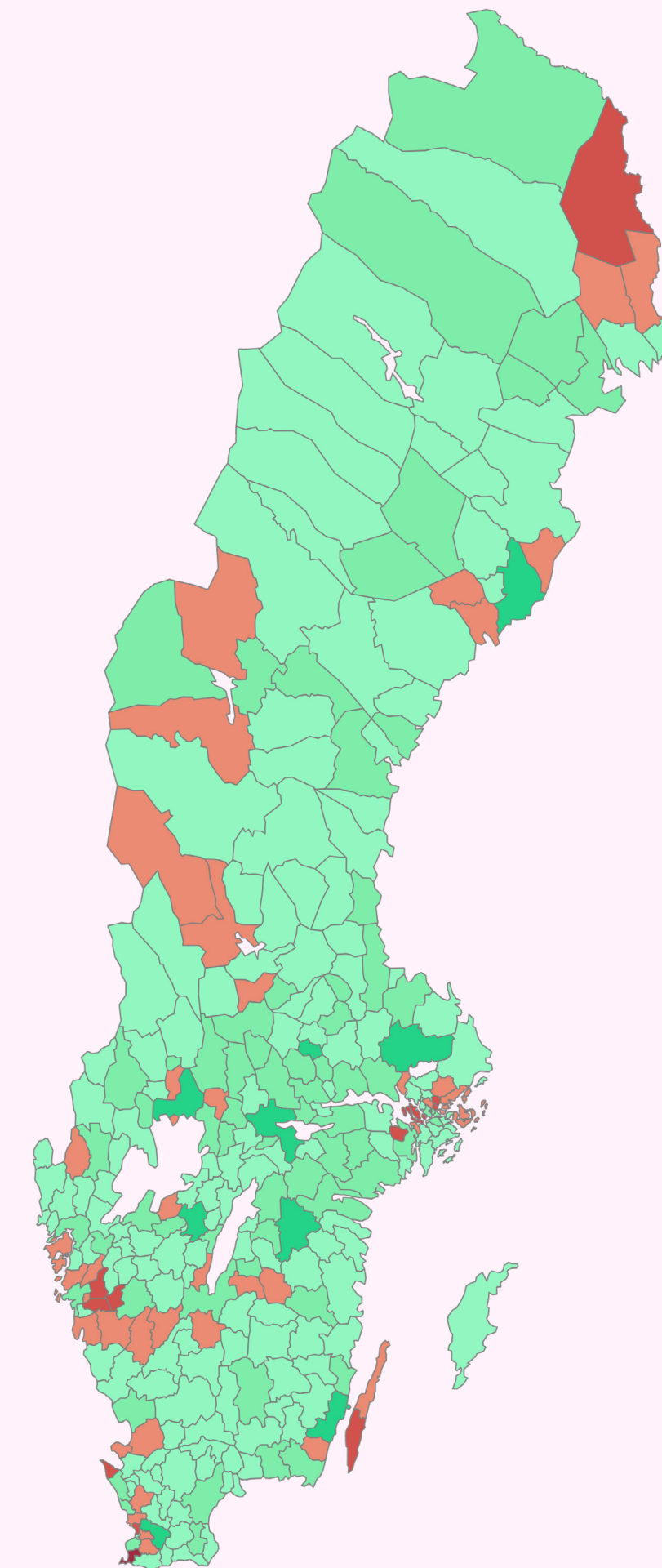

SCBs statistik över hemmaboende gäller unga mellan 21 och 24 år som är folkbokförda hemma hos sina vårdnadshavare. Detta bidrar till att SCB redovisar en högre grad av hemmaboende än vår undersökning.

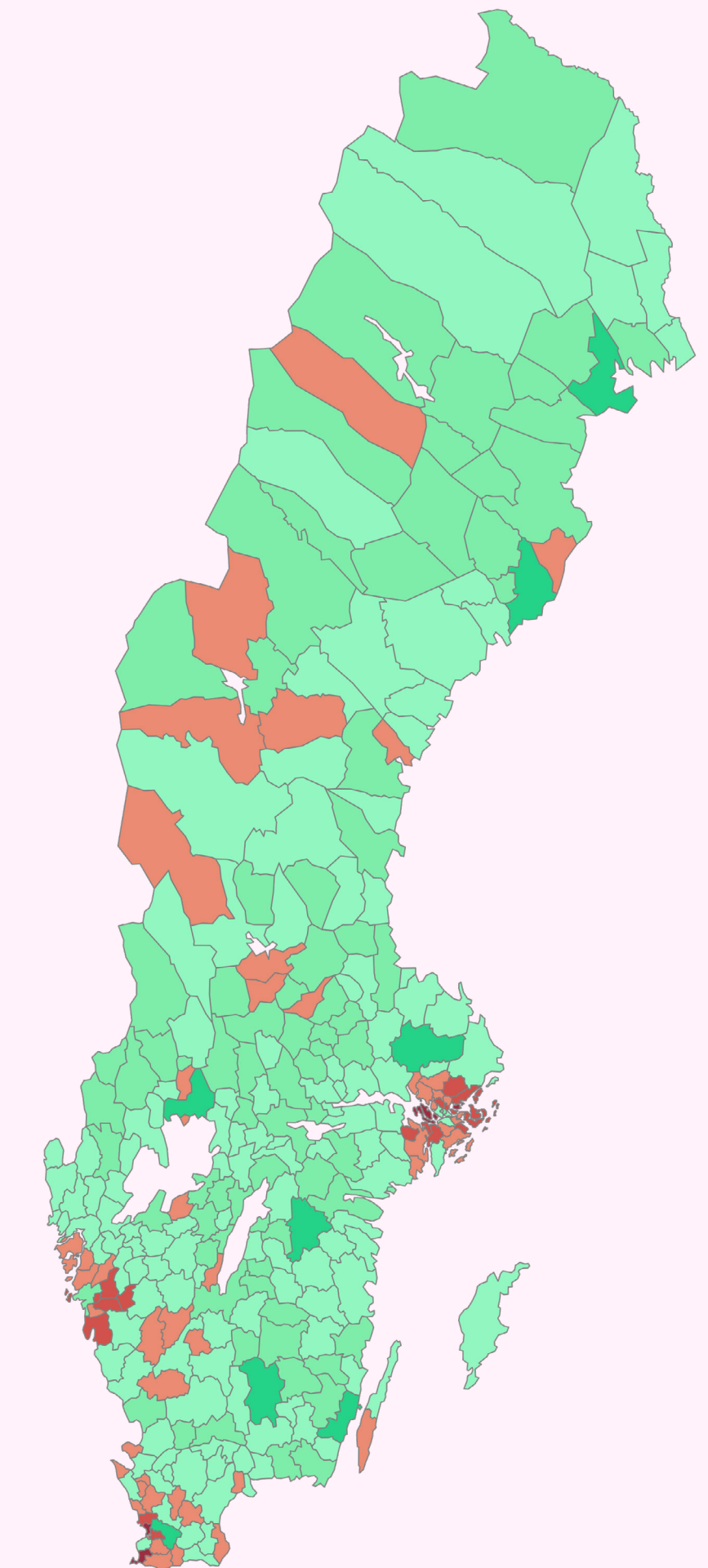
Det är vanligare att man bor hemma om man är yngre, och dessutom förekommer det att unga flyttar till temporära boendelösningar utan att ändra sin folkbokföringsadress.

Andel 21–24 åringar som är folkbokförda hos sina föräldrar

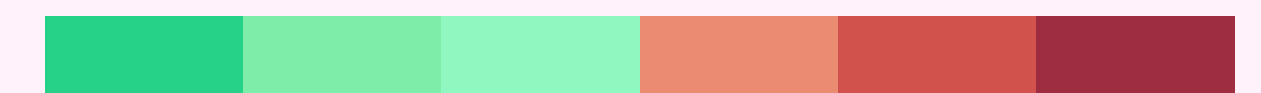
Riket 1998

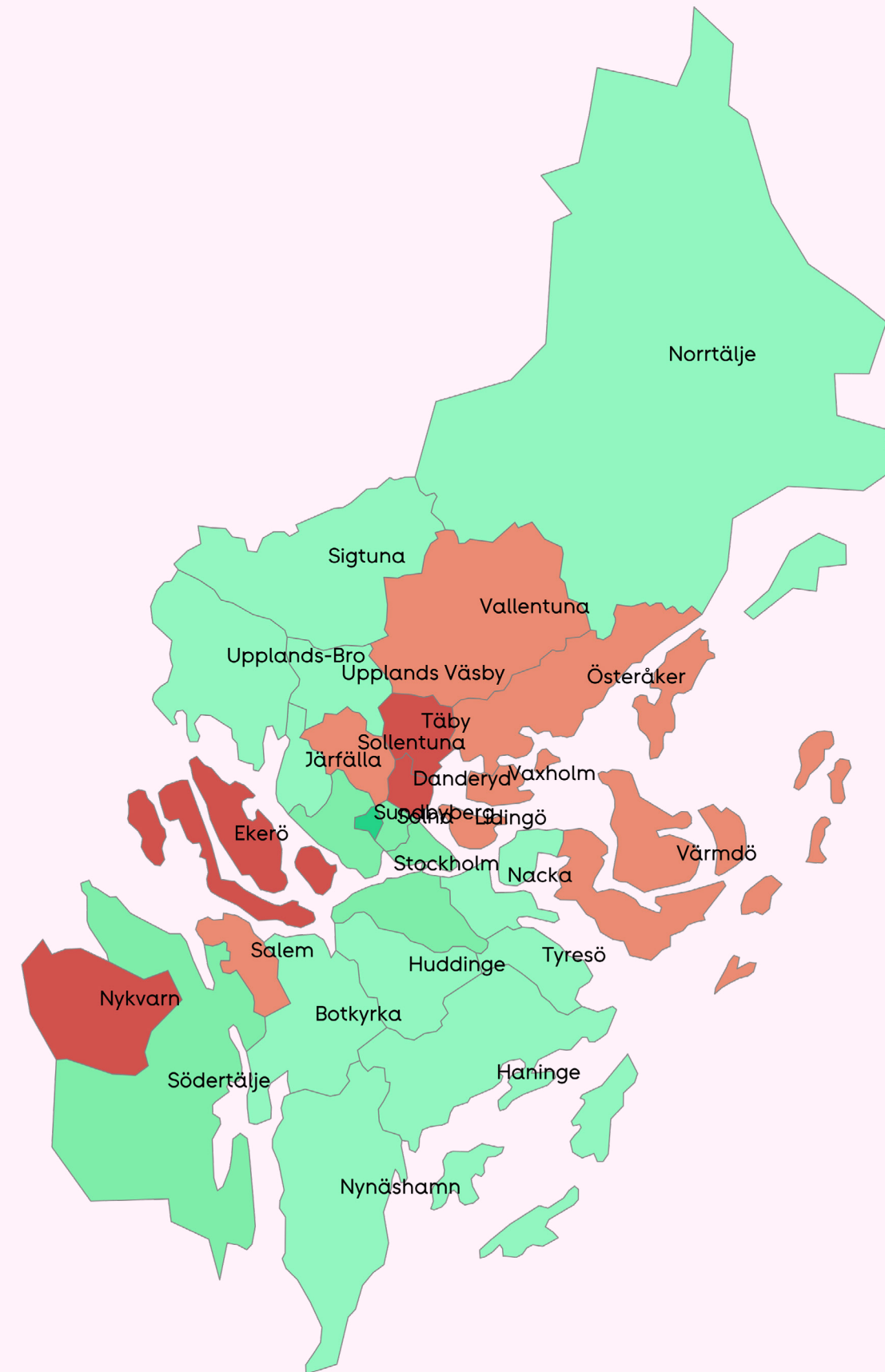
Riket 2021

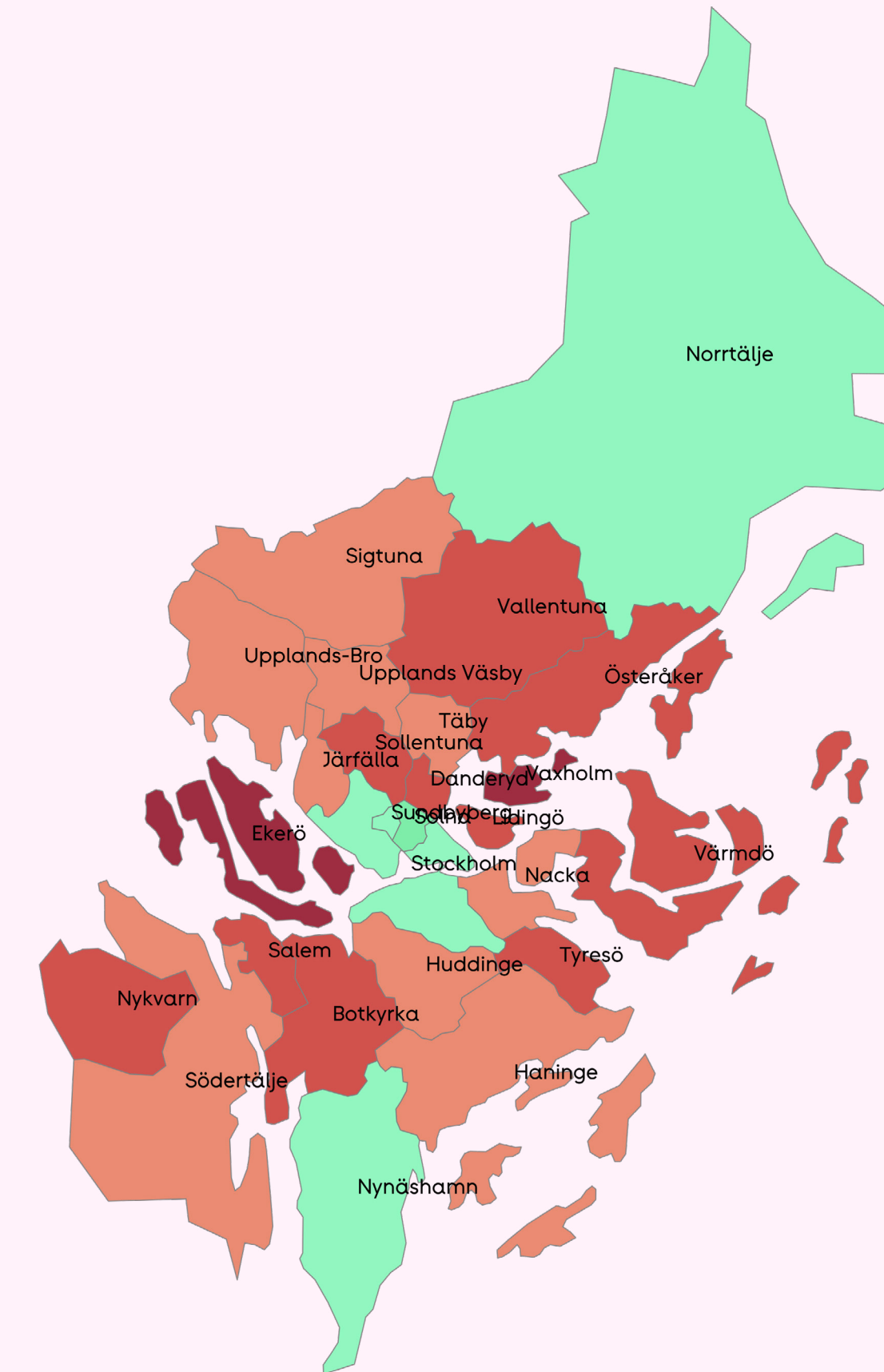
10 % 30 % 40 % 50 % 60 % 80 %

Andel 21–24 åringar som är folkbokförda hos sina föräldrar Stockholms län 1998

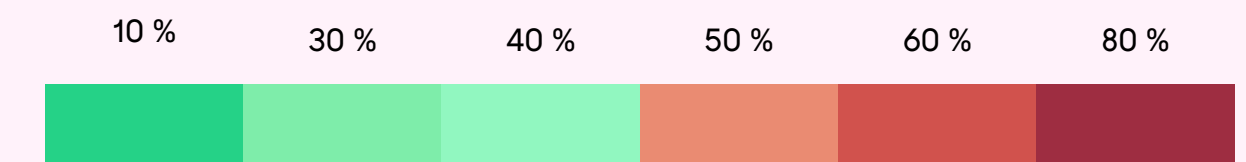

Andel 21–24 åringar som är folkbokförda hos sina föräldrar Stockholms län 2021

Kartorna visar andelen hemmaboende utifrån SCBs statistik för Stockholms län år 1998 och 2021. Rött betyder en hög andel hemmaboende och grönt betyder en låg andel hemmaboende. Vad som framgår, likt tidigare års resultat, är att hemmaboendet är mest utbrett i kranskommunerna kring Stockholm.

Dessa kranskommuner har i regel en högre andel villaboende och få lägenheter som unga efterfrågar. För att ta Ekerö till exempel, 83 procent av alla som bor där bor i villa eller radhus. Detta betyder att de flesta unga flyttar därifrån, och de få som bor kvar är de som bor hemma hos sina föräldrar.

C. De som har eget boende

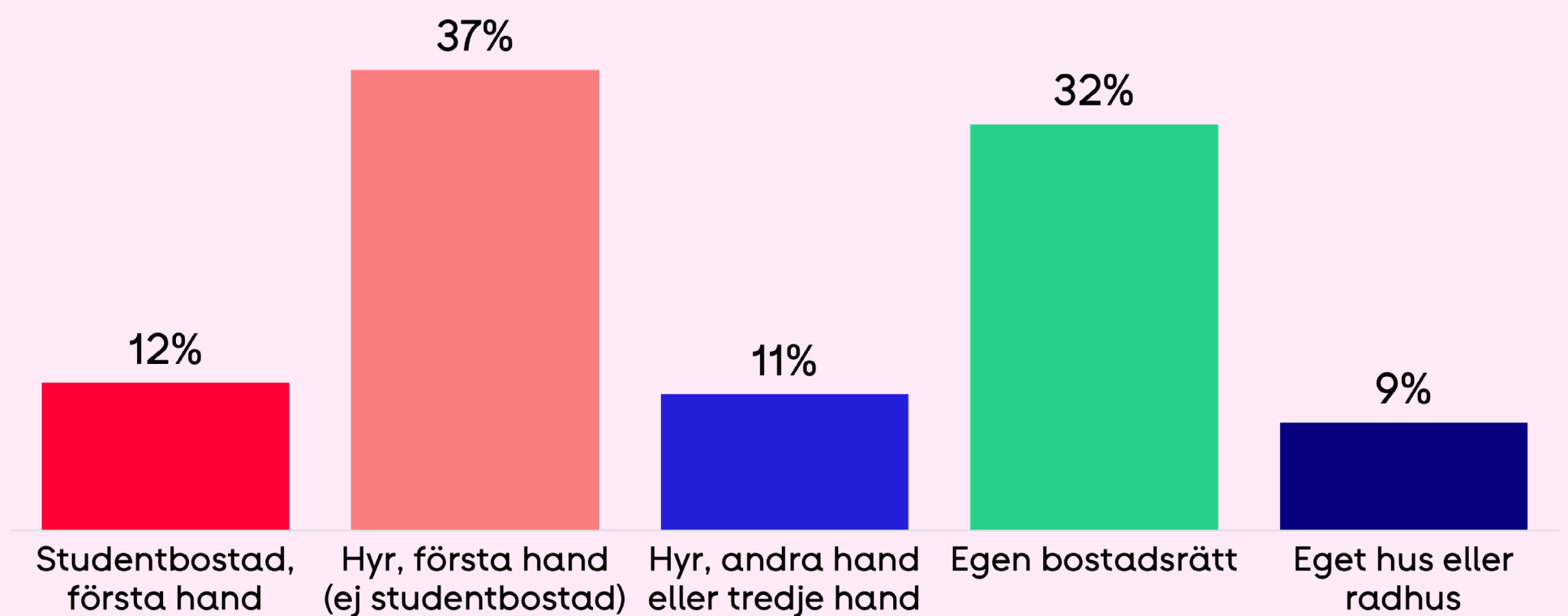

De som har flyttat till eget

Hyresrätt vanligast bland unga vuxna i Stockholms län

I figuren till höger visas hur de unga med eget boende i Stockholms län bor idag. Störst andel bor i hyresrätt med ett förstahandskontrakt (37 procent). Därefter är egen bostadsrätt det vanligaste alternativet (32 procent). 12 procent bor i en studentbostad med ett förstahandskontrakt.

Hur bor du?

Hyrt boende (förstahandskontrakt, andrahandskontrakt eller studentbostad) är den vanligaste upplåtelseformen bland unga i Sverige som har flyttat hemifrån. Andelen som hyr sitt boende har ökat stadigt i alla geografiska områden sedan 2019, se tabellen här bredvid.

en här utvecklingen kan ha att göra med att fler hyresrätter blir tillgängliga till följd av 2010-talets relativa höga nyproduktionstakt. Att hyresrätten blir vanligare har troligtvis också att göra med ökade preferenser för hyresrätt, se sidan 9 och 15.

	Andel i hyresrätt 2019	Andel i hyresrätt 2021	Andel i hyresrätt 2023
Storstockholm	28 %	32 %	37 %
Göteborg	40 %	42 %	43 %
Malmö/Lund	36 %	38 %	43 %
Jönköping	-	-	53 %
Växjö	-	48 %	53 %
Övriga Sverige	48 %	50 %	56 %

	Andel i hyrt boende 2019	Andel i ägt boende 2019	Andel i hyrt boende 2021	Andel i ägt boende 2021	Andel i hyrt boende 2023	Andel i ägt boende 2023
Stockholms län	53 %	46 %	57 %	43 %	60 %	41 %
Storgöteborg	66 %	34 %	65 %	35 %	67 %	33 %
Malmö/Lund	64 %	36 %	64 %	36 %	71 %	30 %
Jönköping	-	-	-	-	69 %	30 %
Växjö	-	-	71 %	24 %	81 %	19 %
Övriga Sverige	64 %	36 %	72 %	29 %	72 %	30 %

Unga hyresgäster

Som framgår på föregående sida uppger 37 procent av de med eget boende att de bor i hyresrätt med förstahandskontrakt, och 12 procent att de bor i en studentbostad med förstahandskontrakt.

De flesta unga som hyr bostad har ett skriftligt kontrakt för sitt boende. Nio procent av de som hyr en studentbostad och sex procent av de som hyr en vanlig hyresrätt har bara ett muntligt kontrakt. Andelen unga som saknar skriftliga kontrakt har ökat sedan 2021, då siffran var 0 procent för de i studentbostad och 2 procent för de i hyresrätt.

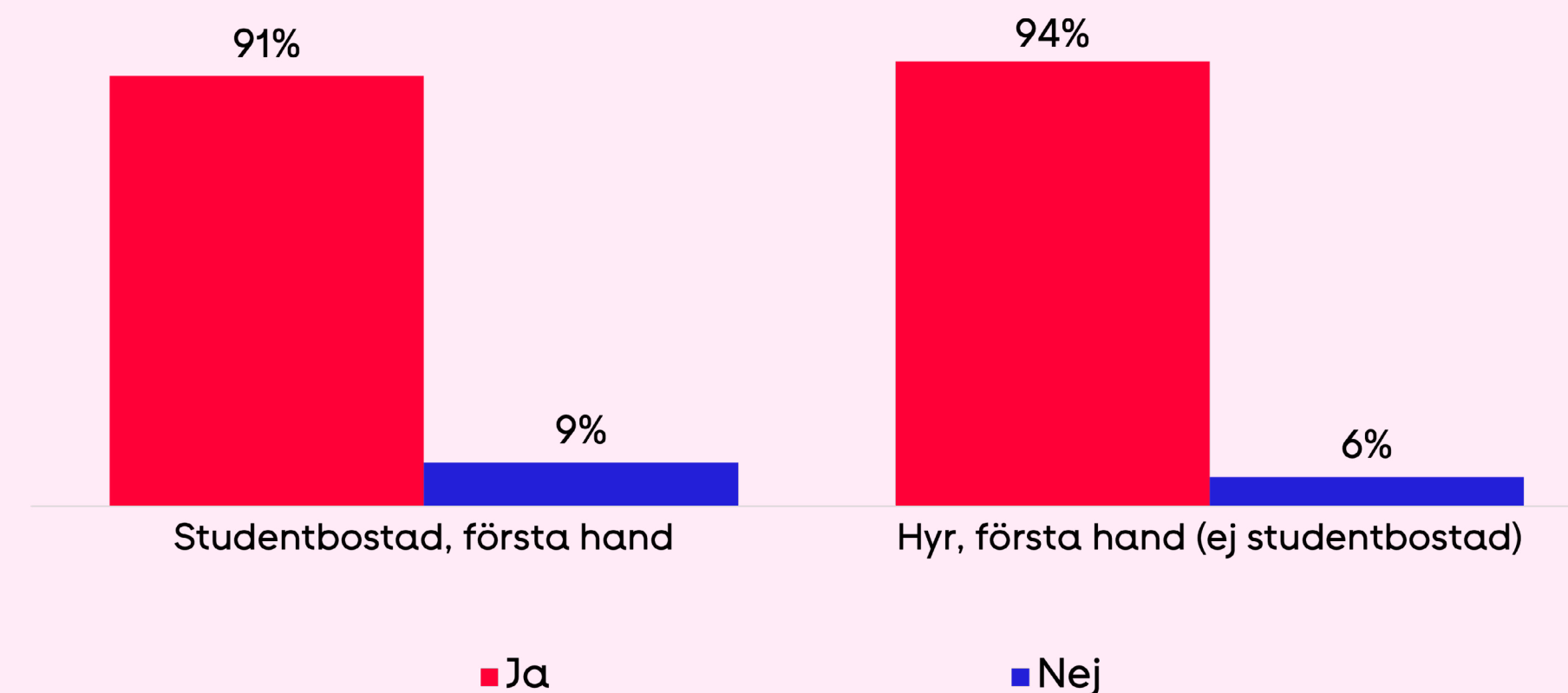
89 procent av unga som har ett förstahandskontrakt på en hyreslägenhet svarar att deras kontrakt inte är tidsbegränsat. Bland de som bor i studentbostad uppger 62 procent att deras boende är tidsbegränsat. När det gäller hyreskontrakt för studentbostäder antas att de svarande har tolkat frågan olika. Vissa har troligtvis angivit att deras boende är tidsbegränsat då det är kopplat till ett studiekrav, medan andra ansett att deras studentboende är villkorat snarare än tidsbegränsat. Därtill gäller olika regler för olika studentbostadsbolag.

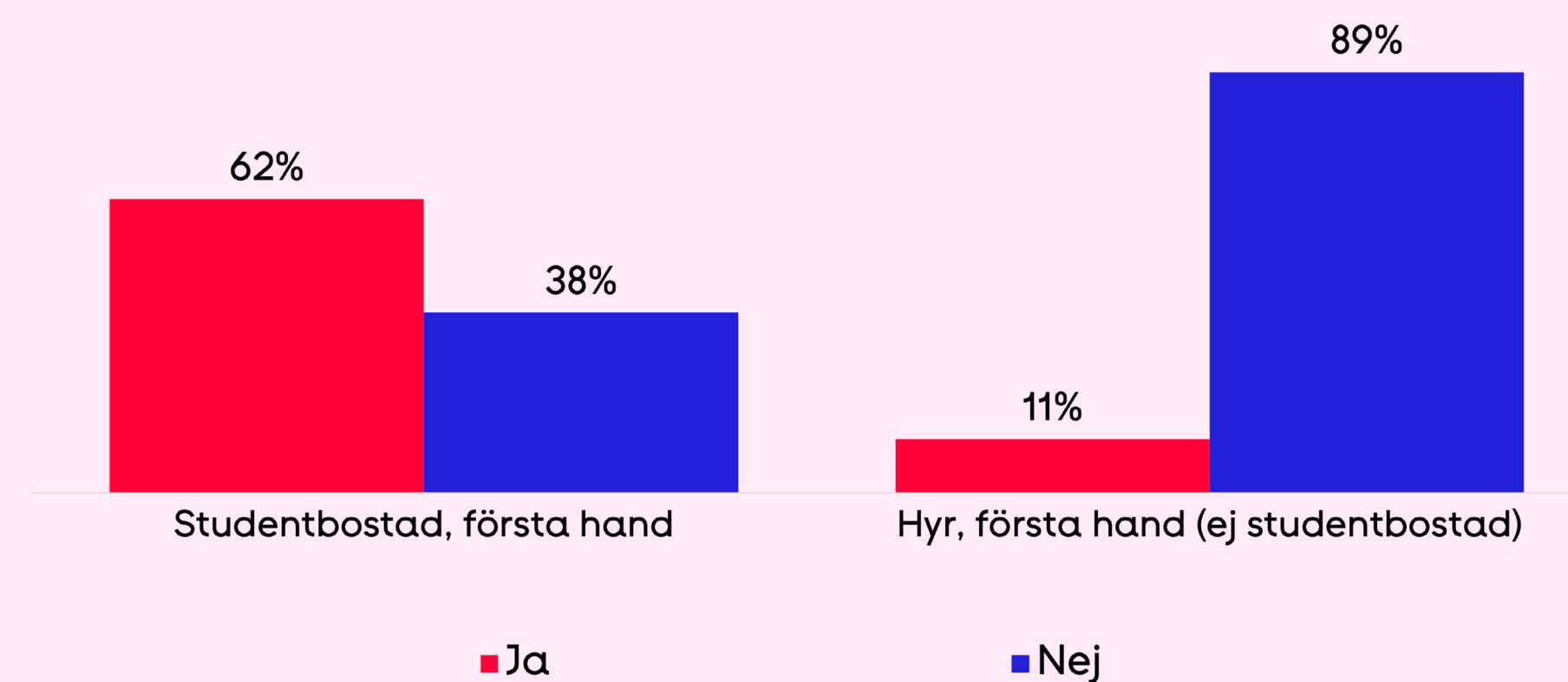
Den svenska förstahandshyresmarknaden är generellt sett ordnad och professionell, vilket återspeglas av att nästan alla har ett skriftligt kontrakt för sitt boende. Att ha ett skriftligt kontrakt gör det lättare att ha koll på och kräva ut sina rättigheter som hyresgäst.

Det är relativt ovanligt med tidsbegränsade kontrakt, vilket är en konsekvens av lagstiftning och regler som tar tillvara på hyresgästers intressen och rättigheter. Det är dock en betydligt större andel i Stockholms län som har ett tidsbegränsat förstahandskontrakt på en vanlig hyreslägenhet, jämfört med riket i sin helhet. Den nationella siffran är bara fem procent.

Har du ett skrivet kontrakt?

Är ditt boende tidsbegränsat?

Hur unga med eget boende skulle vilja bo

I figuren till höger kan vi se hur unga vuxna som har flyttat hemifrån bor idag och hur de helst skulle vilja bo. En generell iakttagelse är att den nuvarande boendeformen verkar förstärka preferensen för just den typen av boende.

En stor andel av de som hyr en studentbostad skulle vilja bo i en hyreslägenhet med förstahandskontrakt eller i en egen bostadsrätt. Bland de som har en hyreslägenhet med förstahandskontrakt vill 30 procent fortsätta att hyra och 36 procent skulle vilja flytta till bostadsrätt. De som äger sitt boende (bostadsrätt eller eget hus/radhus) vill i regel fortsätta att göra det.

Det ägda boendet dominerar likt i tidigare undersökningar som förstahandsval för de som har ett eget boende.

Den största skillnaden i årets mätning finner vi bland de som idag bor i hus. Där har önskemålet om att bo i bostadsrätt gått från 3 procent 2021 till 22 procent 2023. Detta kan eventuellt hänga samman med det senaste årets höga kostnader för el.

Av de som idag hyr sitt boende vill allt fler unga vuxna med förstahandskontrakt fortsätta bo i hyresrätt, 30 procent jämfört med 24 procent 2021.

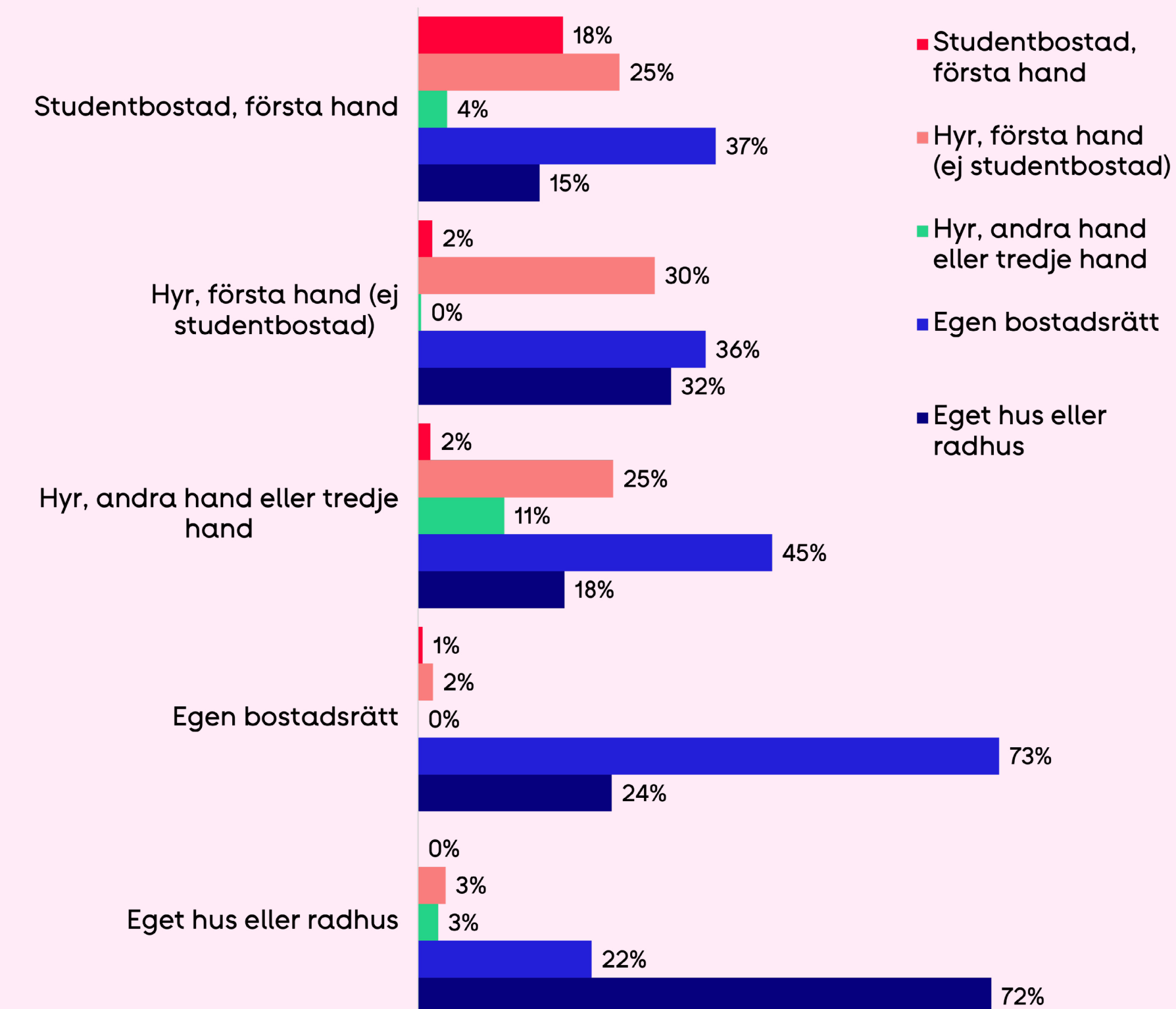
Preferensen bland hyresgäster för eget hus eller radhus har ökat något, 32 procent mot 30 procent 2021, medan antalet hyresgäster som helst vill bo i bostadsrätt har minskat från 44 procent till 36 procent.

Som nämns på sidan 9 har vi även tidigare kunnat se samband mellan en osäker marknad för det ägda boendet och ett ökat intresse för hyresrätten som boendeform.

Hur bor du idag/hur vill du bo?

Typ av boende idag:

Önskemål om boendeform

”

Jag trivs bra i min nuvarande bostad, men skulle vilja flytta till en större lägenhet inom de närmsta 2-3 åren. På min bostadsort krävs många år i bostadskön för att få ett hyreskontrakt. Det stressar mig inför en eventuell kommande flytt eftersom jag 'tömde' min kötid när jag flyttade in i min nuvarande bostad.”

”

Det som påverkar min bostadssituation är att om jag vill flytta till en annan stad känns flytten väldigt permanent då jag måste välja att sälja eller hyra ut min lägenhet.”

”

Har behövt flytta mycket mellan olika andrahandslägenheter men har haft tur i att det oftast gått smidigt att få kontakt med hyresvärdar. Nu har jag en studentlägenhet men den krävde 4,5 år i kö.”

”

Lyckades få tag i ett förstahandskontrakt förra året. Känner mig trygg då jag vet att jag i framtiden kanske kan byta om jag letar efter ny bostad. Innan dess var boendesituationen jobbig, stressig och påverkade mitt mående negativt”

”

Studentbostäderna är väldigt dyra och det är tråkigt att man MÅSTE jobba extra för att ha råd att bo i en egen bostad.”

”

Har stått i bostadskönsen jag fyllde 18. Efter 7 år fick jag ett förstahandskontrakt i Vällingby.”

”

Det är otroligt dyrt och svårt att få tag på ett hyreskontrakt. Jag hade velat bo större men har inte råd att bo större.”

D. De som bor i andra hand

De som bor i andra hand

Notera att i detta avsnitt slår vi ihop boendeformerna "hyr första hand" med "hyr studentbostad första hand".

Allt fler saknar ett skriftligt kontrakt

16 procent av de som hyr i andra eller tredje hand svarar att de bara har ett muntligt avtal för sitt boende, vilket är en minskning från mätningen 2021 då 22 procent saknade ett skriftligt kontrakt. Bland förstahandshyresgästerna är andelen 7 procent.

Det finns även tydliga skillnader mellan första- och andrahandshyresgäster när det gäller huruvida boendet är tidsbegränsat. Bland de som hyr sin bostad i första hand (vanlig hyreslägenhet samt studentlägenhet) svarar 24 procent att deras boende är tidsbegränsat, jämfört med 37 procent bland de som hyr i andra eller tredje hand.

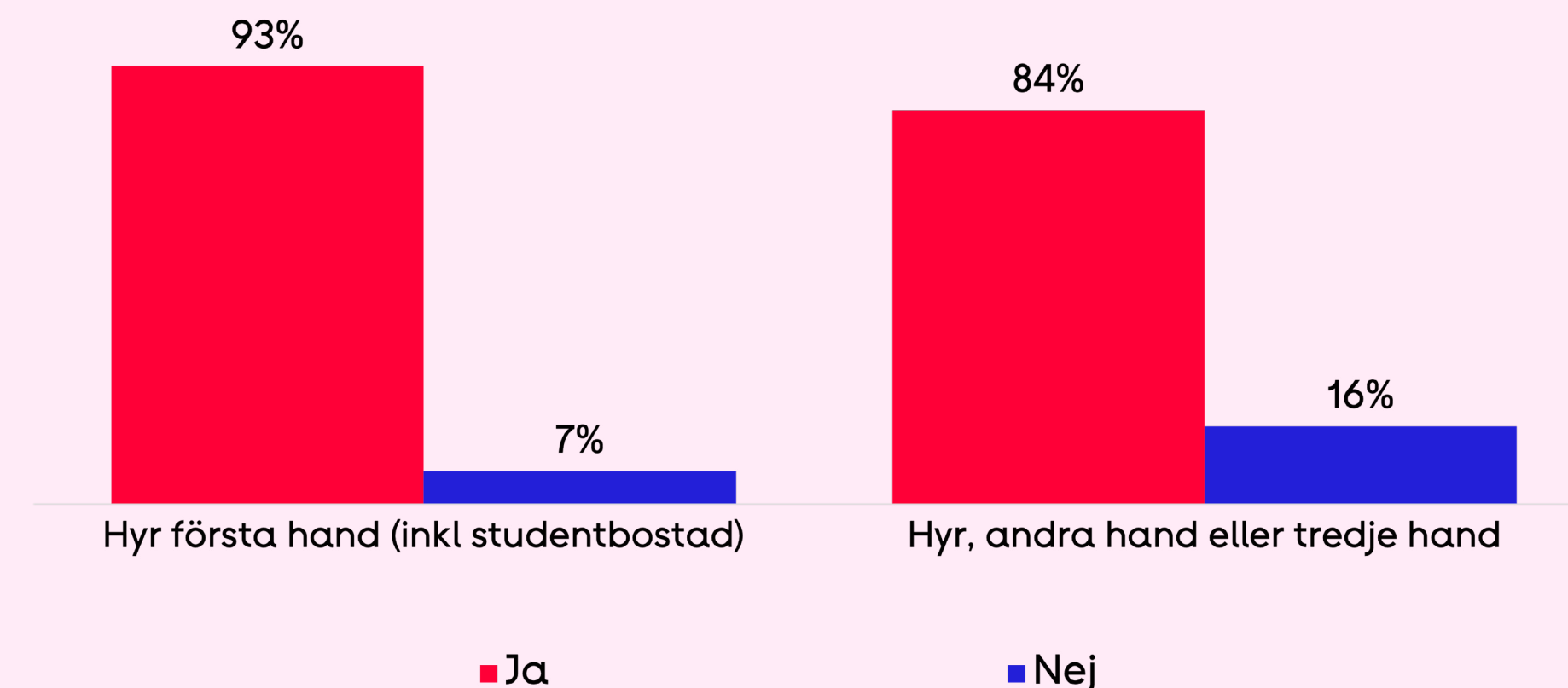

I Stockholms län är det åtta procent som bor i andra eller tredje hand. Detta motsvarar cirka 17 700 unga vuxna och är en ökning med en procentenhet eller ungefär 2 200 personer sedan undersökningen 2021.

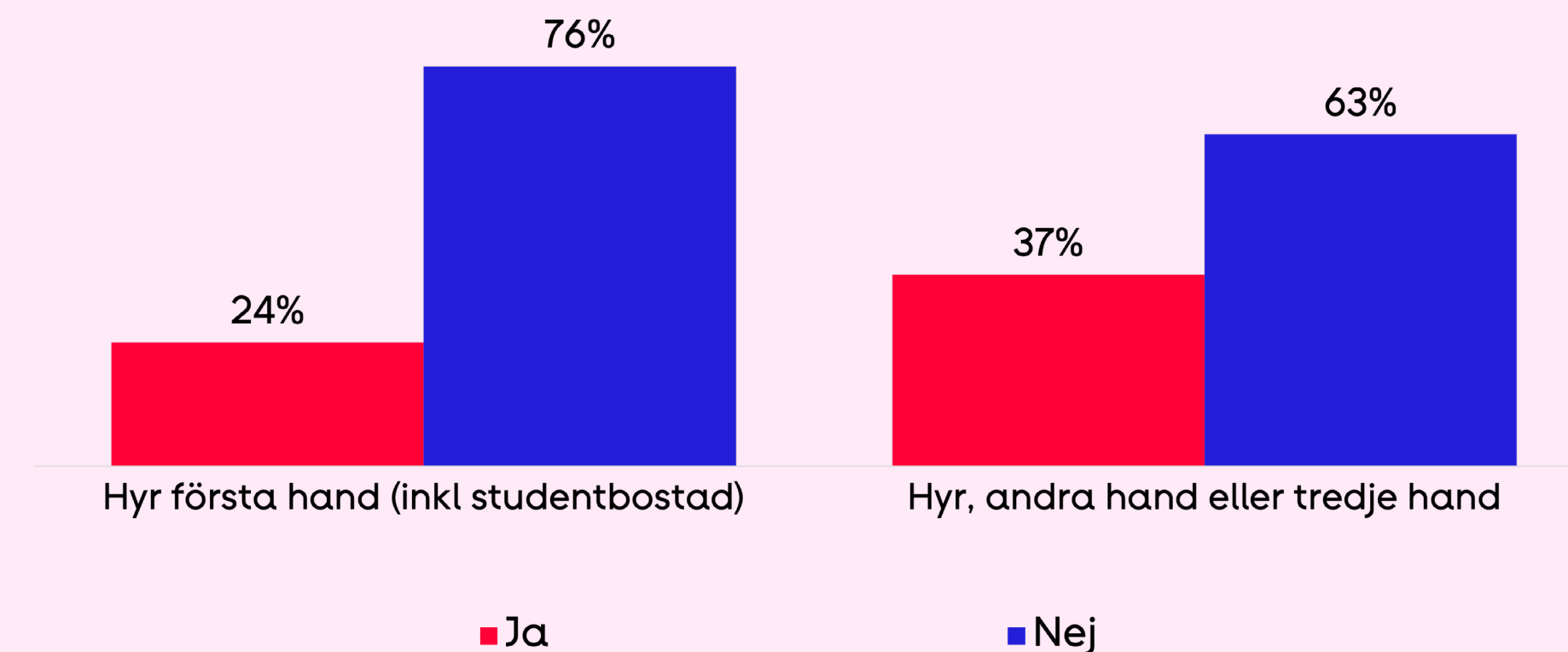
Andra eller tredjehandsupplåtelser är otrygga boendeformer. De är i princip alltid tidsbegränsade, även om det inte alltid uppfattas så av den som hyr, och om man hyr en bostadsrätt i andra hand kan hyran vara väldigt hög.

När det gäller kontrakt kan vi här notera en skillnad mellan Stockholms län och riket i sin helhet. I Stockholms län har andelen unga vuxna som saknar skrivet kontrakt minskat, från 22 procent 2021 till 16 procent i årets mätning. På riksnivå råder motsatt situation, där saknar allt fler skriftliga kontrakt.

Har du ett skrivet kontrakt?

Är ditt boende tidsbegränsat?

Hur de som bor i andra hand skulle vilja bo

De som för närvarande bor i andra eller tredje hand har en större preferens för bostadsrätt än de som har ett förstahandskontrakt. Bland de som hyr i andra eller tredje hand svarar 45 procent att de helst skulle vilja bo i en egen bostadsrätt och 18 procent att de helst skulle vilja bo i eget hus eller radhus. Bland de som bor i första hand är det mindre skillnad i preferens mellan bostadsrätt och eget hus eller radhus.

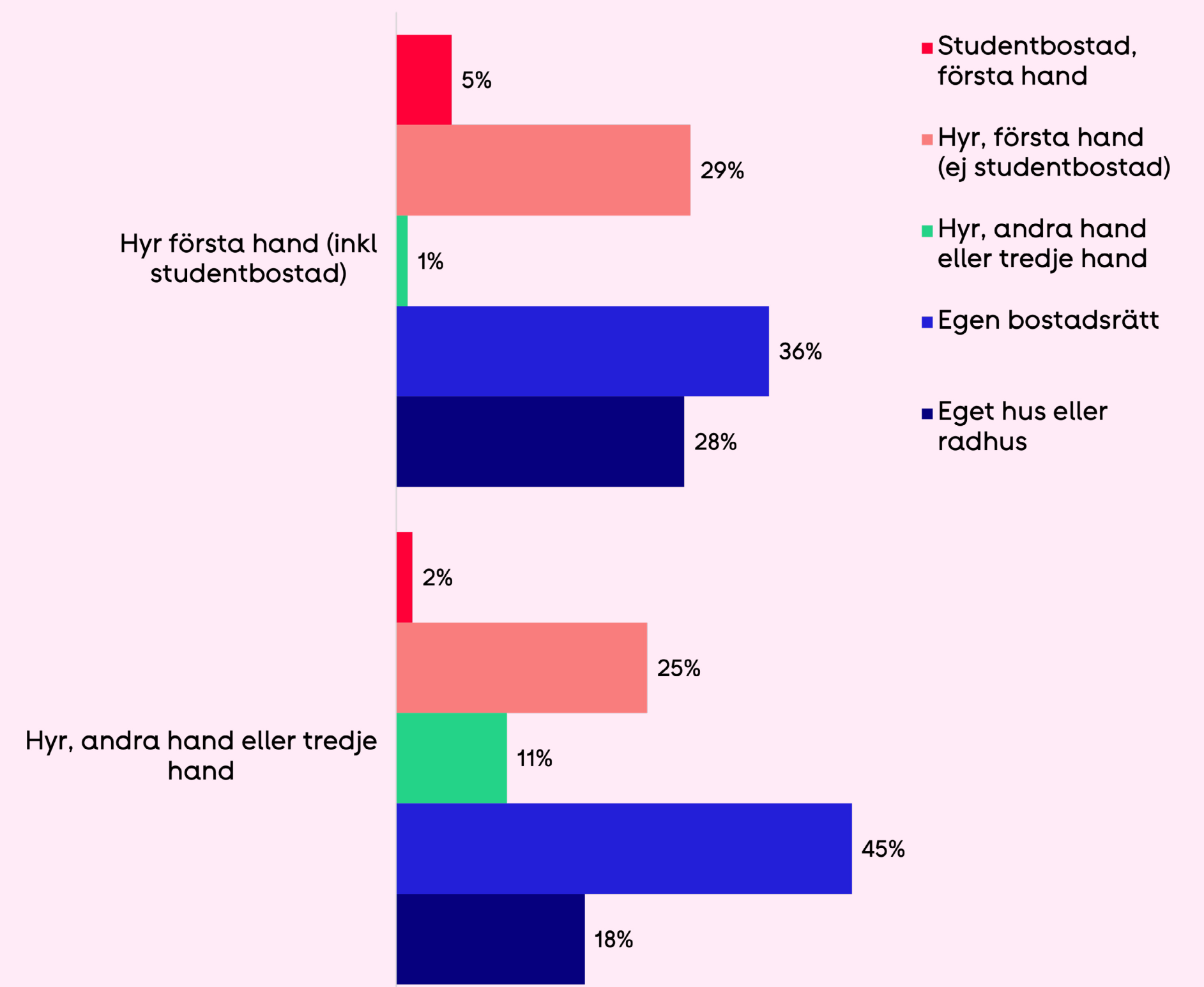
Bostadsrätten står liksom i tidigare mätningar högst i kurs för de som idag hyr sitt boende i andra eller tredje hand. Men precis som för de som är ofrivilligt hemmaboende, och de i hyresrätt, kan vi även här se ett ökat intresse för hyresrätten. I 2021 års mätning önskade 14 procent bo i hyresrätt och 54 procent i bostadsrätt.

Att unga som bor i andra eller tredje hand önskar bo i bostadsrätt i större grad än de med förstahandskontrakt hänger troligtvis ihop med att det är vanligare med andrahandskontrakt i storstäder, där bostadsrätt inte bara är en attraktiv boendeform tack vare värdeökningar över tid utan dessutom kanske är det enda som känns inom räckhåll till följd av långa bostadsköer.

Hur bor du idag/hur vill du bo?

Typ av boende idag:

Önskemål om boendeform

”

Extremt svårt att få bostad i Stockholm som ung.

Många unga har dessutom osäkra anställningar och för många lägenheter krävs fast inkomst.”

”

Det är väldigt dyrt, svårt att hitta boende när man är sjukskriven och jag behöver flytta för att ta mig ur min sjukskrivning.”

”

Hyr ett år i andrahand men hoppas att det kan bli förstahand.”

E. Ekonomi och trygghet

Vad unga betalar för sitt boende

I figuren till höger kan vi se fördelningen av boendekostnader över hela gruppen unga vuxna. Den största gruppen har en månadskostnad på mer än 8 000 kronor i månaden (29 procent) och den näst största gruppen har en månadskostnad på mellan 4 000 och 5 999 kronor i månaden (21 procent).

I tabellerna längst ner till höger redovisas boendekostnaden per boendeform. De som är hemmaboende bor billigast. 41 procent av de som bor hemma hos vårdnadshavare betalar 2 000 kronor eller mindre för sitt boende varje månad. De med eget eller "Annat" boende har högst månadskostnad, 37 respektive 44 procent betalar 8 000 kronor eller mer per månad.

Bland de som bor hemma hos sina föräldrar uppger 41 procent av de svarande att de betalar mindre än 2 000 kr per månad. I årets mätning har 18 procent av respondenterna som bor hemma angivit att de betalar mer än 8 000 kronor för sitt boende per månad.

I resultatet finns det en förhållandevis stor andel som har en hög kostnad trots att de bor hemma hos föräldrar eller inneboende hos någon annan. För inneboende är det nog inte orimligt att anta att detta stämmer medan den förefaller hög bland de som bor hemma. Det är troligen en kombination av att några individer missuppfattat frågan som hela hushållets kostnad och att det finns unga personer som försörjer familjen.

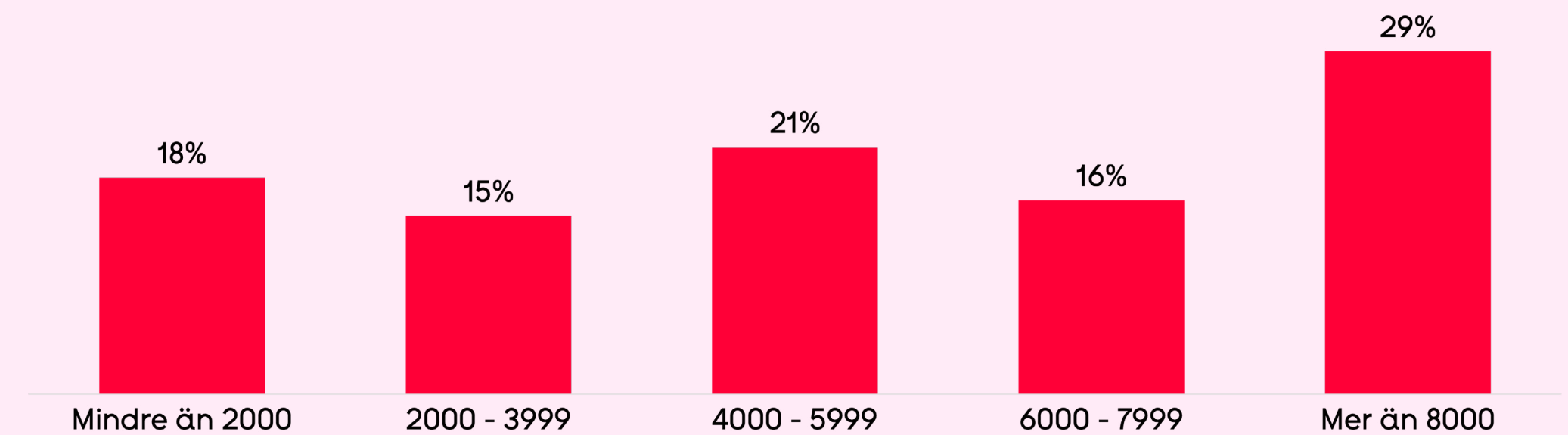
Boendekostnaderna har förändrats drastiskt sedan förra mätningen. Då var den vanligaste boendekostnaden i snitt mindre än 2 000 kronor i månaden, 28 procent. Nu är det vanligast att betala över 8 000 kronor per månad, 29 procent jämfört med 14 procent 2021.

Av de som bor hemma hos sina föräldrar betalade 65 procent mindre än 2 000 kronor per månad 2021. I år har denna andel minskat till 41 procent.

Detta hänger sannolikt ihop med att det ekonomiska läget även påverkar de unga vuxnas föräldrar, som kanske kämpar med att få ekonomin att gå ihop.

Av de med eget boende ser vi en ökning av de som betalar mer än 8 000 kronor per månad, från 18 procent 2021 till 37 procent i år.

Hur mycket betalar du per månad för ditt boende? (kr)

Genomsnittlig månadskostnad i olika boendeformer

	Totalt	Hemma hos föräldrar	Inneboende hos någon annan	Eget boende	Annat
Mindre än 2000	18 %	41 %	18 %	4 %	23 %
2000 - 3999	15 %	21 %	21 %	11 %	5 %
4000 - 5999	21 %	16 %	31 %	23 %	23 %
6000 - 7999	16 %	5 %	10 %	25 %	5 %
Mer än 8000	29 %	18 %	19 %	37 %	44 %
Totalt	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

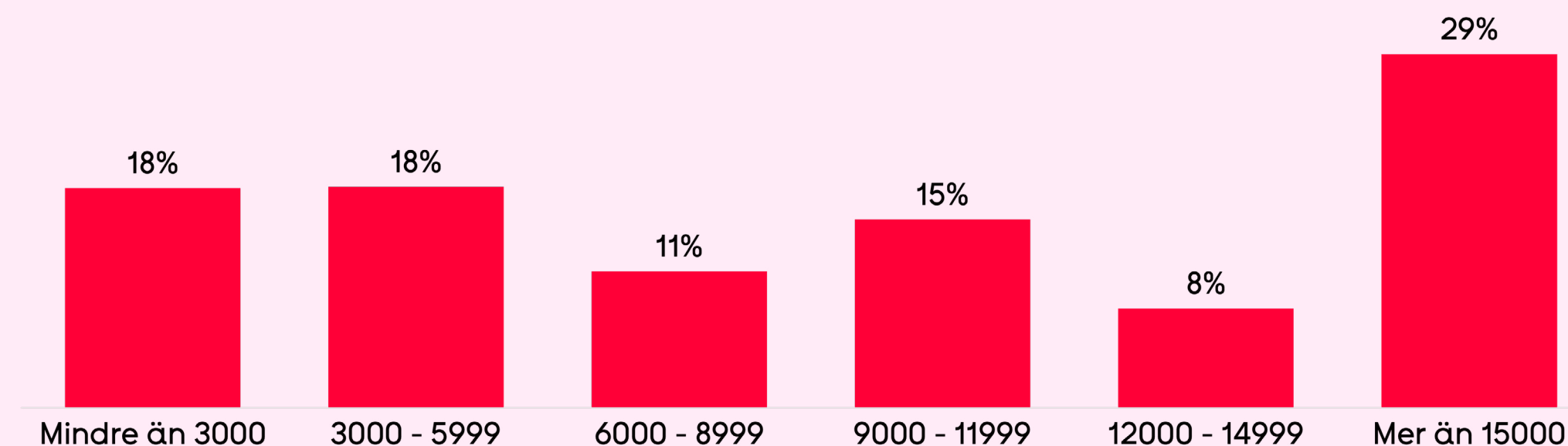
Kvar att leva på

Det finns en ganska stor spridning i hur mycket pengar som unga vuxna har kvar när boendet är betalt. 52 procent har mindre än 9 000 kronor att leva på, 36 procent har mindre än 6 000 kronor kvar.

I tabellen redovisas kvar att leva på per boendeform. Ungefär var tredje hemmaboende svarar att de har mindre än 3 000 kronor kvar varje månad (31 procent). I kontrast har mer än var tredje med eget boende mer än 15 000 kvar att leva på när boendet är betalt.

Att det är förhållandevis många som har ganska mycket kvar att leva på är troligtvis en kombination av man tenderar att underskatta sina bostadskostnader och att överskatta intäkter. Åldersuppdelningen förklarar till viss del skillnaden mellan boendeformer då det är äldre som har mer pengar och de som också bor i egen bostad.

När ditt boende är betalt, hur mycket pengar har du kvar per månad? (kr)

Kvar att leva på i olika boendeformer

	Totalt	Hemma hos föräldrar	Inneboende hos någon annan	Eget boende	Annat
Mindre än 3000	18 %	31 %	15 %	10 %	17 %
3000 - 5999	18 %	22 %	20 %	16 %	16 %
6000 - 8999	11 %	10 %	10 %	12 %	0 %
9000 - 11999	15 %	13 %	14 %	17 %	20 %
12000 - 14999	8 %	6 %	11 %	10 %	7 %
Mer än 15000	29 %	19 %	30 %	35 %	41 %
Totalt	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Samtidigt som boendekostnaderna ökar för samtliga boendeformer ser vi också en generell ökning av de som har mer pengar kvar i plånboken efter att boendet är betalt. År 2019 levde 26 procent på mindre än 3 000 kronor per månad efter betalt boende, i årets mätning har det andelen minskat till 18 procent. Samtidigt har andelen med mer än 15 000 kronor kvar ökat från 19 procent 2019 till 29 procent 2023.

Inkomsterna har ökat för flera i den undersökta gruppen, men för gruppen som helhet har inflationen ätit upp en stor del av löneökningarna. Konsumentverkets beräknade hushållskostnader per månad för en ung person 2023 är ungefär 9 600 kronor, förutsatt att personen bor själv. Andelen unga med eget boende som har högst 9 000 kronor kvar när boendet är betalt är 38 procent i år.

Ekonomisk stabilitet och förutsägbarhet

Av samtliga unga vuxna i Stockholms län är det 67 procent som vet vilken inkomst de kommer att ha nästkommande månad. 80 procent vet vilken kostnad de kommer att ha för sitt boende. 33 procent har köpt en bostad med hjälp av vänner eller familj.

Om man bryter ner siffrorna kring vilken kostnad man kommer att ha för sitt boende nästa månad per boendeform, framgår att det främst är de med eget boende som vet vilken boendekostnad de kommer att ha. Unga som bor hos sina föräldrar, som inneboende eller i "annan" boendeform lever med mindre ekonomisk förutsägbarhet.

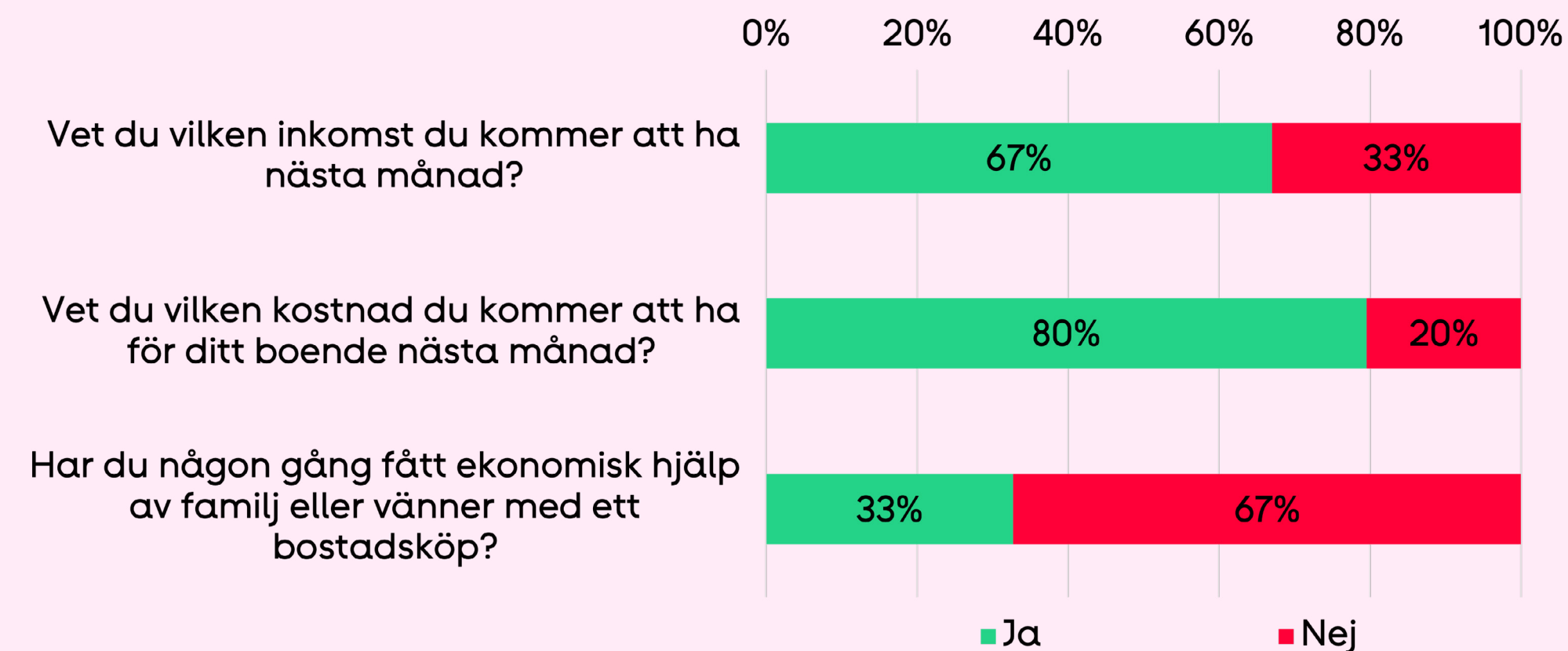

Den ekonomiska förutsägbarheten är något lägre i årets mätning än tidigare. Kännedomen om inkomsten för kommande månad låg 2021 på 72 procent och kännedom om boendekostnad på 84 procent.

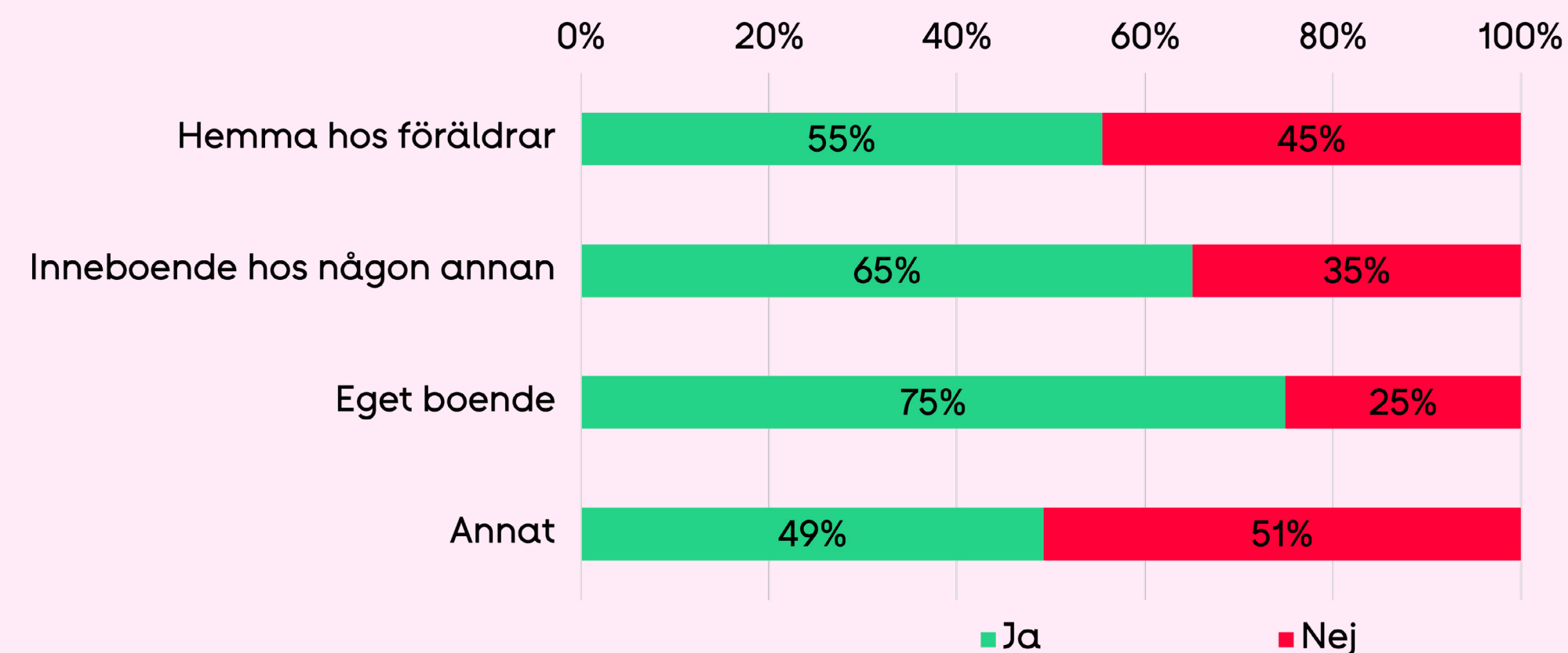
Andelen unga som har fått hjälp med bostadsköp har ökat något under de senaste fem åren. 2019 var det i Stockholm 19 procent som hade fått hjälp, 2021 var det 26 procent, och årets resultat

visar att 33 procent har fått ekonomisk hjälp med bostadsköp. Detta reflekterar en bostadsmarknad med höga priser och långa bostadsköer, där de som har möjlighet att ta hjälp av närstående för att köpa en bostad gör det.

Det ska också nämnas att andelen som har fått hjälp kan vara underrapporterad, då det är socialt eftersträvanvärt att klara sig utan hjälp från sina föräldrar.

Vet du vilken inkomst du kommer att ha nästa månad? Per boendetyp

Ekonomisk hjälp från vänner och familj

Av tio unga vuxna är det åtta som uppger att de kan få ekonomisk hjälp från familj eller vänner om de behöver. En av tio vet att de inte kan få hjälp och ytterligare en av tio vet inte om de kan få hjälp.

58 procent uppger att de har familj eller vänner som skulle kunna stå som borgensman för ett hyreskontrakt eller ett bostadslån. 21 procent uppger att de helt saknar denna typ av sociala kontakter och 22 procent har ingen uppfattning. 60 procent av unga vuxna har fått ekonomisk hjälp av föräldrar eller vänner det senaste året. 36 procent har fått hjälp någon gång och 24 procent har fått hjälp flera gånger. 39 procent av unga vuxna har inte fått ekonomisk hjälp alls. Andelen unga vuxna som har tagit emot ekonomisk hjälp från föräldrar eller vänner det senaste året har således ökat sedan 2021, då 47 procent hade fått hjälp en eller flera gånger.

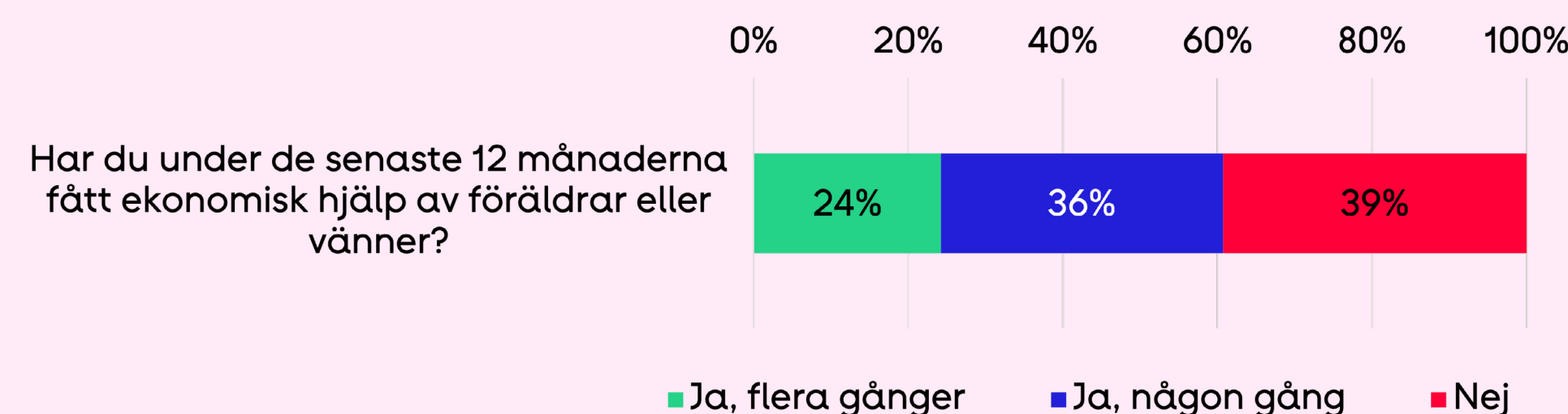
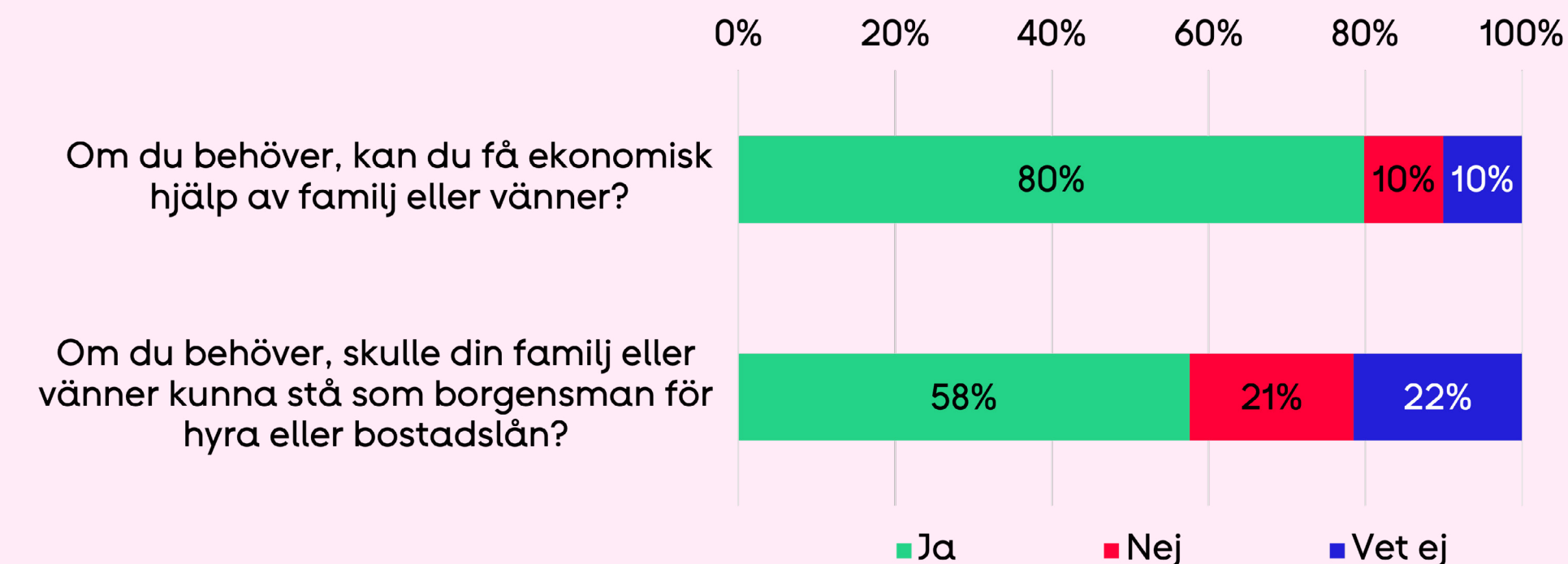
Bland de som bor hemma hos föräldrar eller inneboende hos någon annan är andelen som fått ekonomisk hjälp av föräldrar eller vänner de senaste 12 månaderna större än bland de som har eget boende.

! Allt fler unga har fått ekonomisk hjälp av vänner eller föräldrar. I förra mätningen behövde knappt hälften hjälp en eller flera gånger under en tolv månadersperiod. I år ser vi en ökning till 60 procent.

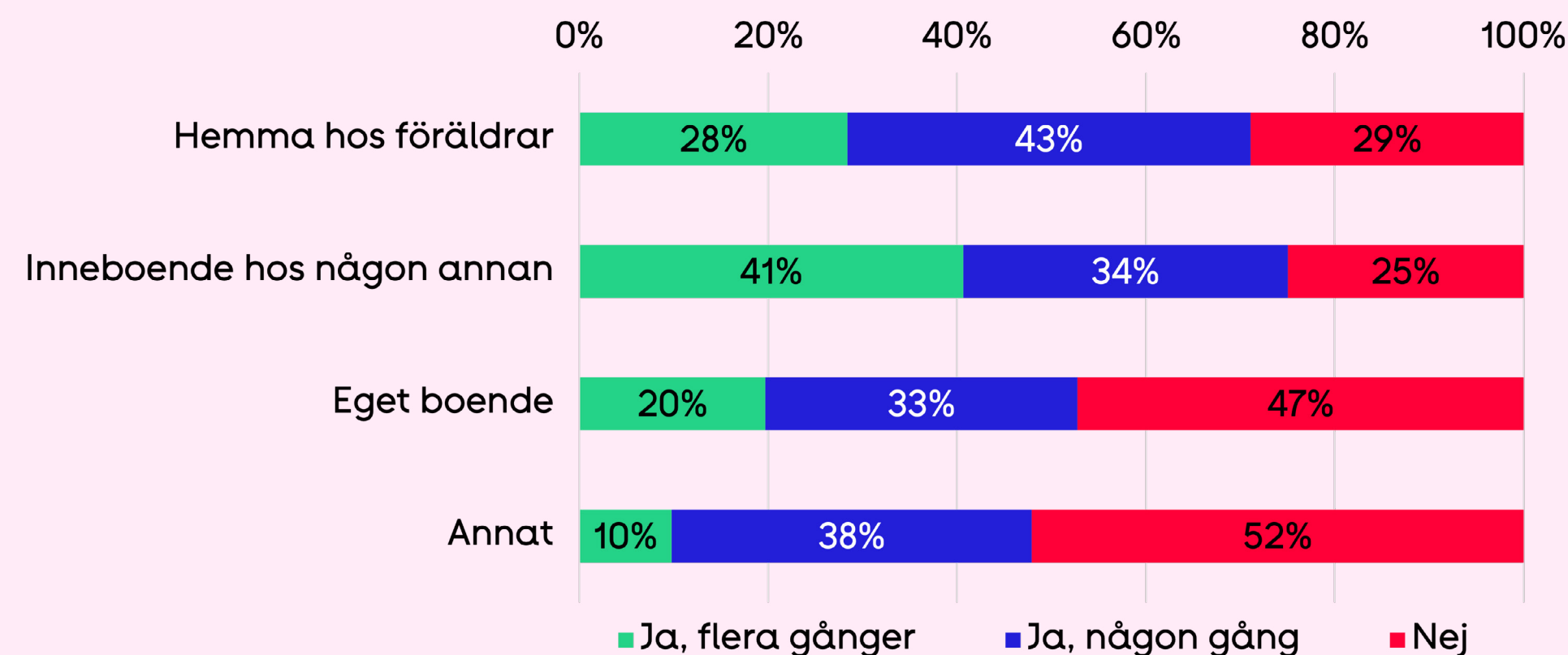
Störst ökning återfinns hos hemmaboende, där över 70 procent uppger att de fått hjälp av föräldrar eller vänner en eller flera gånger senaste året, att jämföra med 57 procent vid förra mätningen.

Även de som bor inneboende uppger att de fått ekonomisk hjälp i högre utsträckning, med motsvarande 59 procent 2021 mot 75 procent 2023.

Att så många unga behöver förlita sig på vänner och familj för att få ekonomin att gå ihop visar på en allt tuffare ekonomisk situation där fler är beroende av befintliga kontaktnät för att klara sina boendekostnader. Detta är alarmerande då en av fem inte har någon som de kan få hjälp av.

Har du under de senaste 12 månaderna fått ekonomisk hjälp av föräldrar eller vänner? Per boendetyp

Tankar om nuvarande och framtida boende

I enkäten har unga vuxna även fått ta ställning till olika påståenden om boendet, bostadsmarknaden och sina framtidsplaner. Resultaten ger en bild av gruppens tankar om boendet och bostadsmarknaden, både i nuläget och i framtiden.

Totalt 75 procent instämmer i att de känner sig trygga i sitt bostadsområde. 73 procent är nöjda med sitt boende och 65 procent vill bo kvar i sin bostad det närmaste året. När det gäller de påståenden som handlar om bostadsmarknaden och framtiden är instämmandegraden något lägre. 46 procent uppger att det finns bostäder att få tag i där de vill bo och 48 procent är inte oroliga över att hitta boende i framtiden. För 32 procent innebär läget på bostadsmarknaden att de tvekar inför att bilda familj.

Den gråa siffran längst ut till höger i figuren står för hur stor andel av alla som svarat, som har svarat "Vet ej". Procentfördelningen i de färglagda staplarna blir tillsammans 100 och motsvarar fördelningen bland de som har en åsikt i frågan.

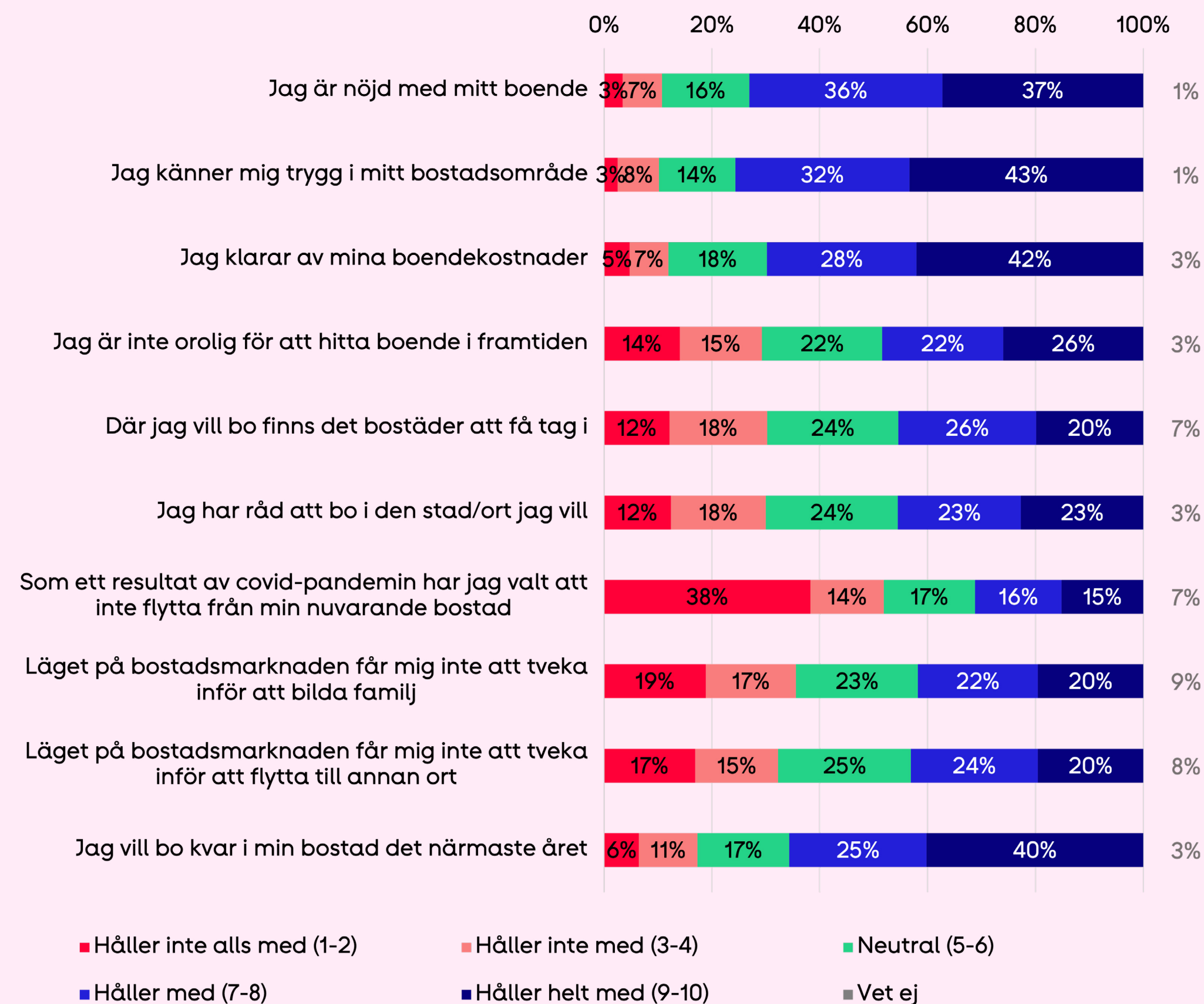

Här ser vi en minskning vad gäller de som uppger att de klarar sina boendekostnader. I 2021 års mätning var den andelen totalt 81 procent, i år 70. Värt att notera är att de som instämmer helt i påståendet "Jag klarar av mina boendekostnader" har minskat från 62 till 42 procent. Det är alltså färre som är helt säkra på att klara sina boendekostnader.

Något färre än tidigare uppger att de känner sig trygga i sitt bostadsområde – 76 procent i årets mätning att jämföra med 80 procent 2021.

Vi noterar liksom tidigare år att även om många unga är nöjda med sitt boende i nuläget är framtiden oviss: mer än var tredje ung tvekar inför att bilda familj eller flytta till en annan ort till följd av läget på bostadsmarknaden.

29 procent är oroliga för att inte hitta boende i framtiden, vilket är något färre än vid förra mätningen.

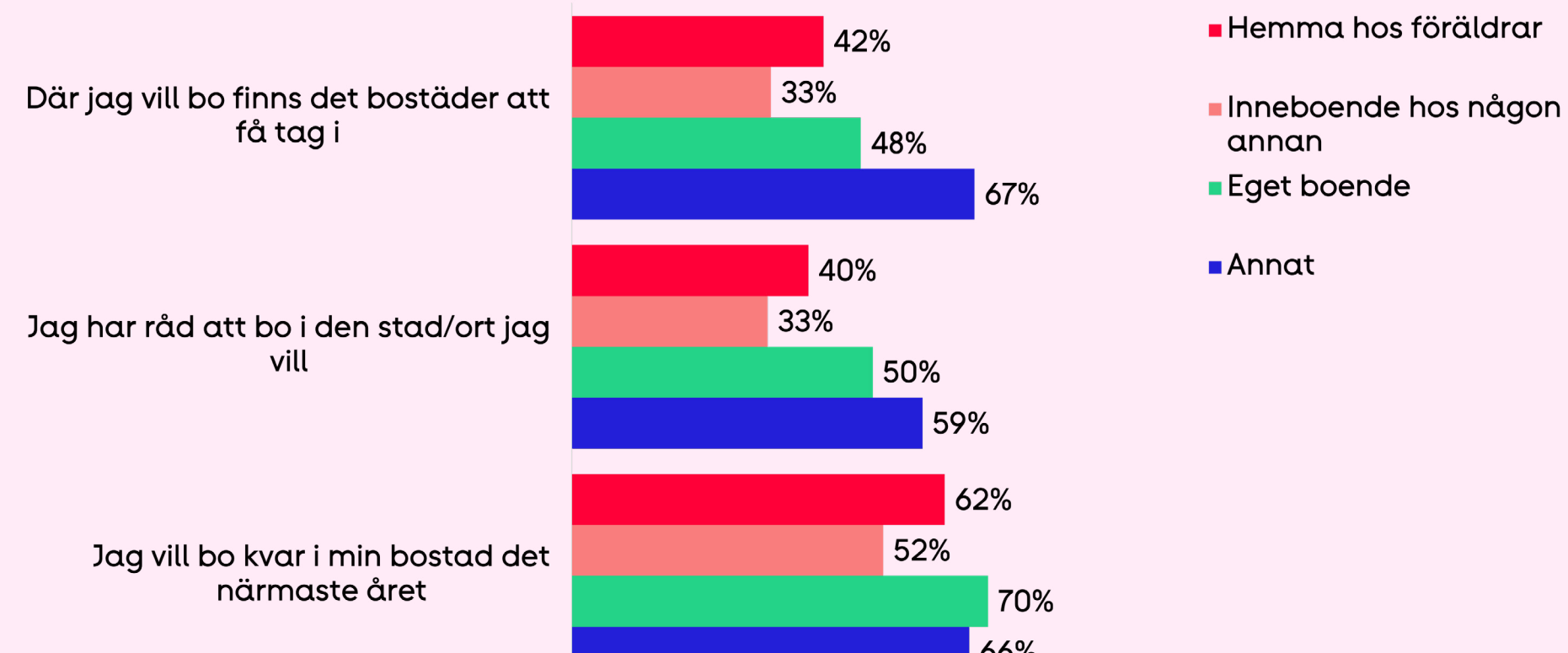
Skillnader mellan unga i olika boendeformer

På den här sidan visas samma påståenden om nuvarande och framtida boende men redovisade per boendeform.

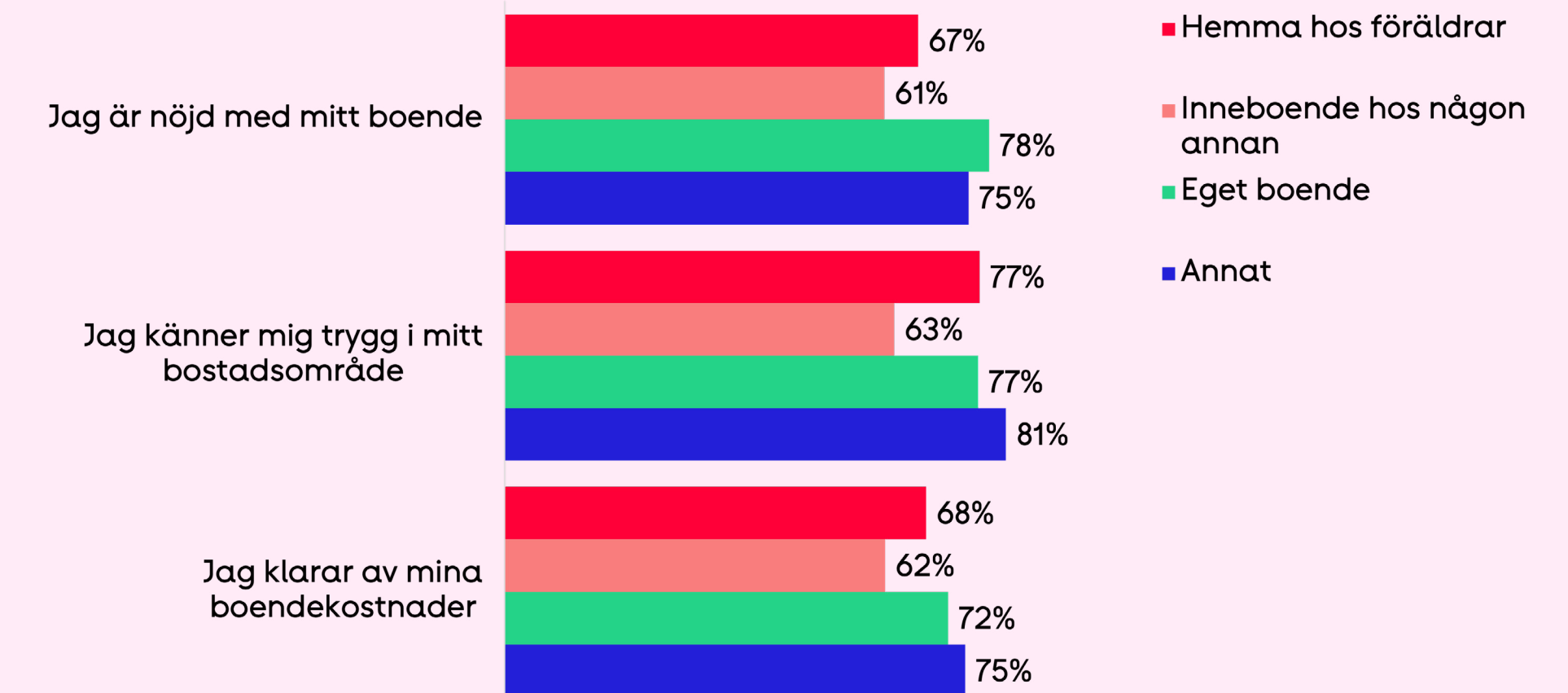
De som är nöjdst med sitt boende är de som har eget boende. Det är även denna grupp som i högst grad har svarat att de vill bo kvar i sin bostad under det närmaste året.

Eftersom gruppen som bor i "annat" bara utgör två procent av de svarande kan vi även konstatera att det sett till antal är vanligast att de med eget boende inte är oroliga att hitta ett boende i framtiden, att läget på bostadsmarknaden inte får dem att tveka inför att bilda familj, samt att de har råd att bo i den stad eller ort som de vill.

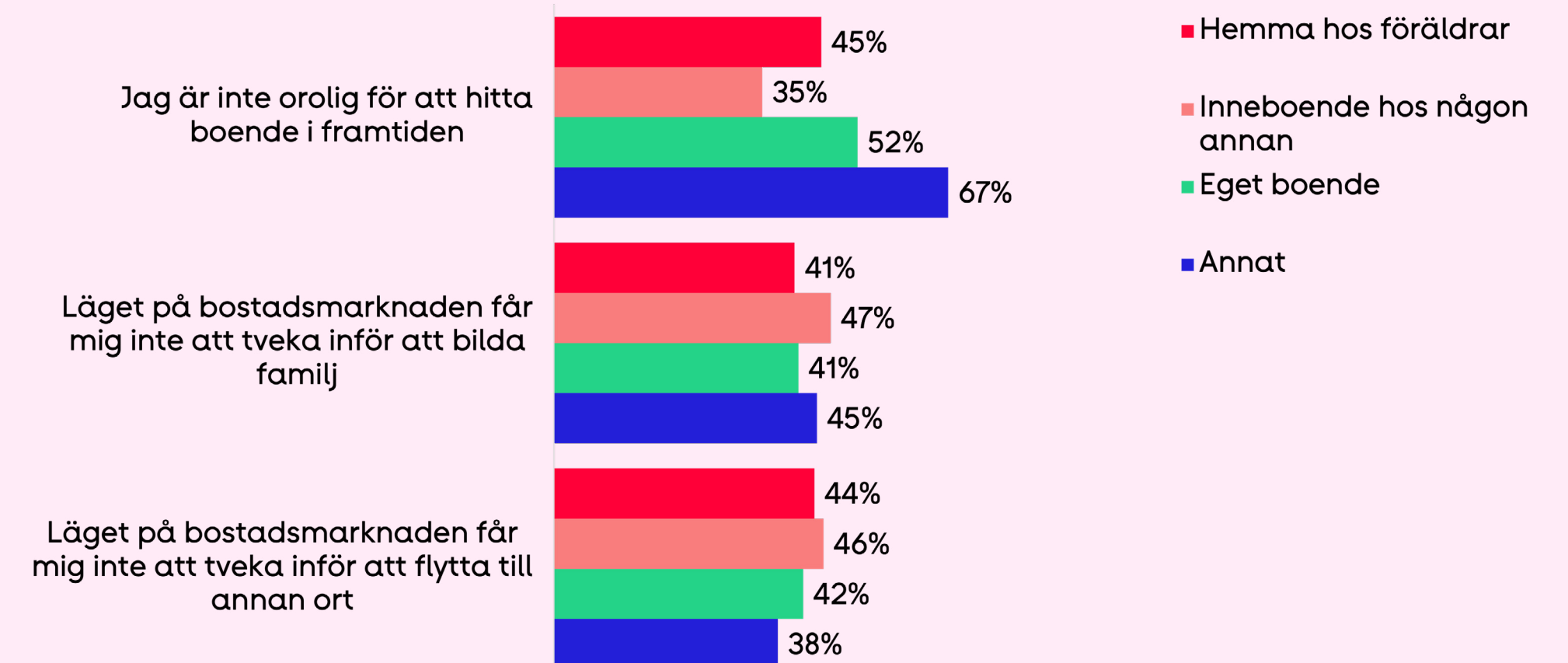
Bostadsmarknad

Boendet

Framtidsplaner

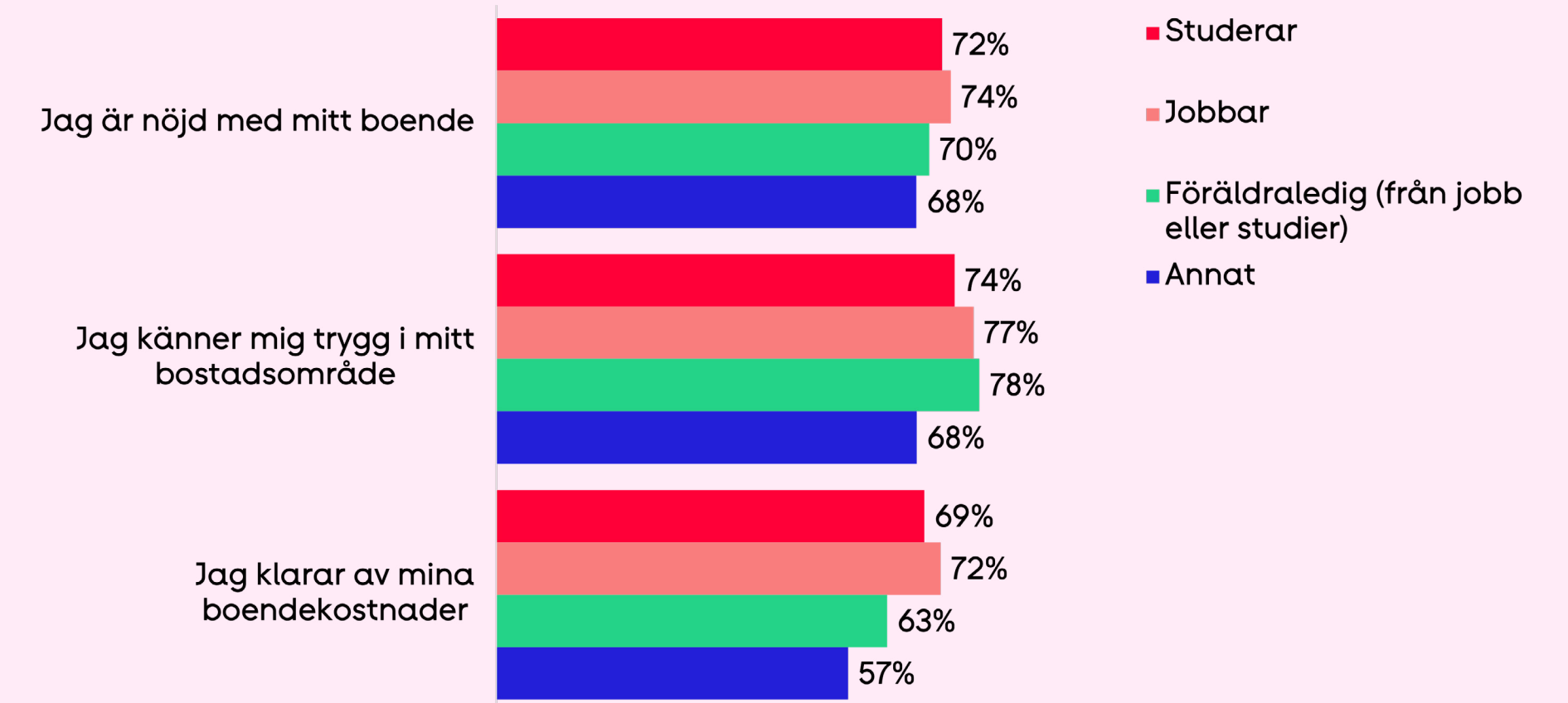
Skillnader mellan unga med olika typ av sysselsättning

På den här sidan visas samma påståenden om nuvarande och framtida boende men redovisade per typ av sysselsättning.

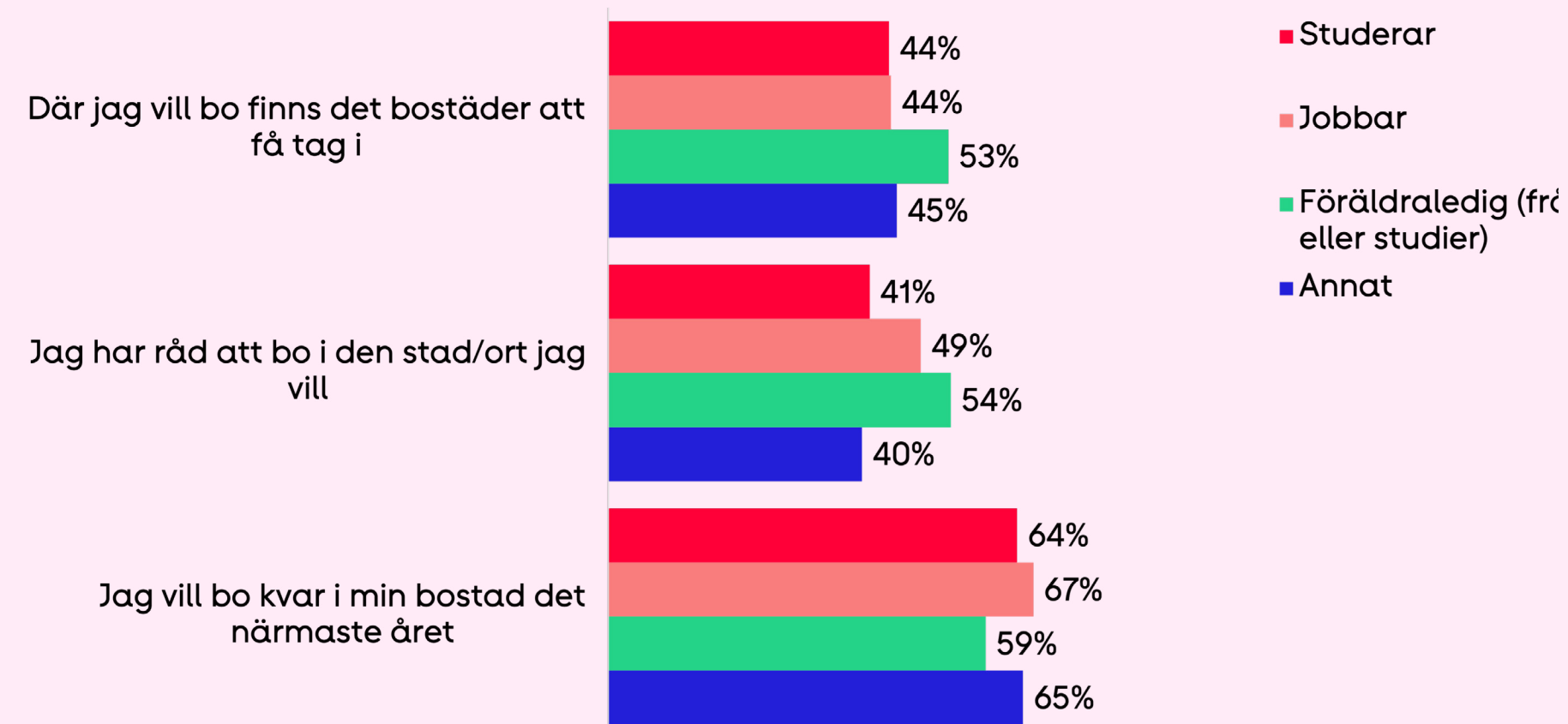
Gruppen unga som angett övrigt som sysselsättning består av de unga vuxna som är mest ekonomiskt utsatta, är mindre nöjda med sitt boende, och i lägst grad klarar av sina boendekostnader. Det är även gruppen som är mest tveksam inför att bilda familj på grund av läget på bostadsmarknaden.

De respondenter som är föräldralediga från jobb eller studier instämmer i något högre grad att det finns bostäder där de vill bo än andra grupper.

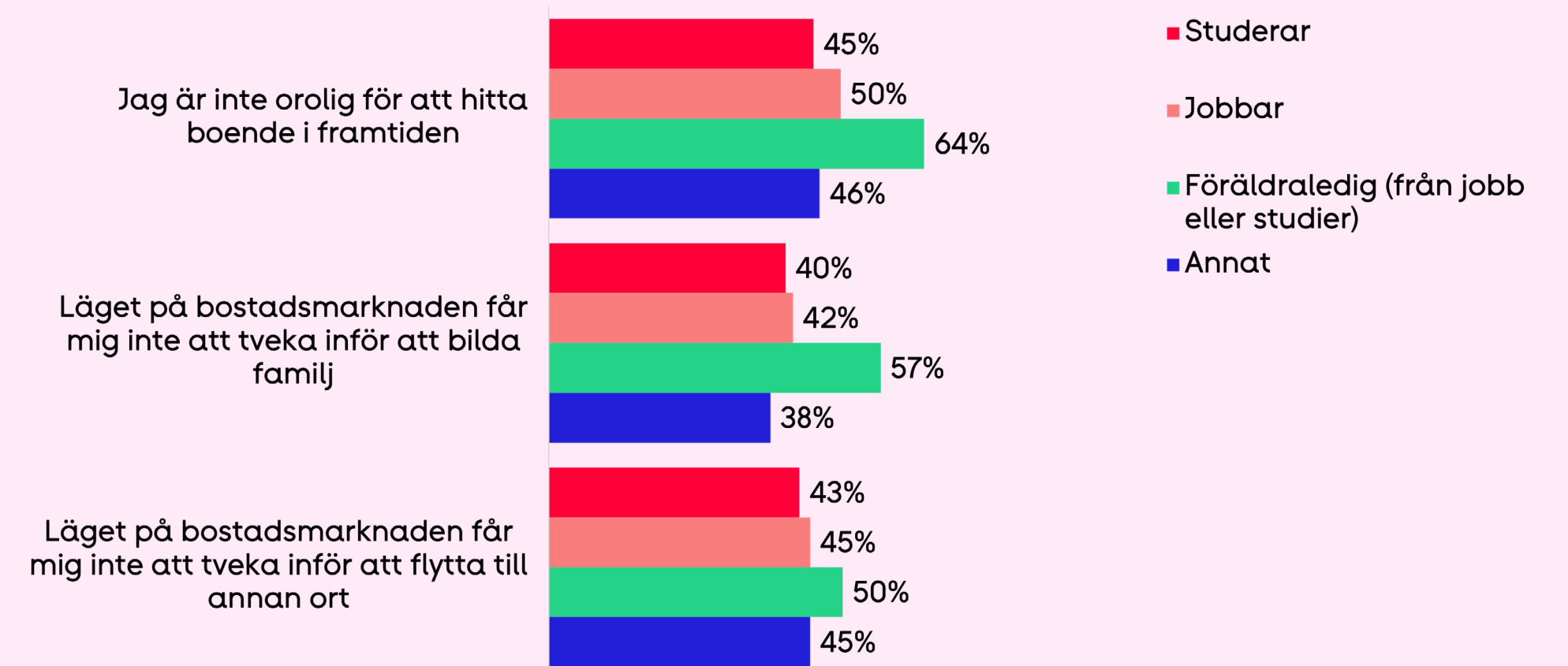
Boendet

Bostadsmarknad

Framtidsplaner

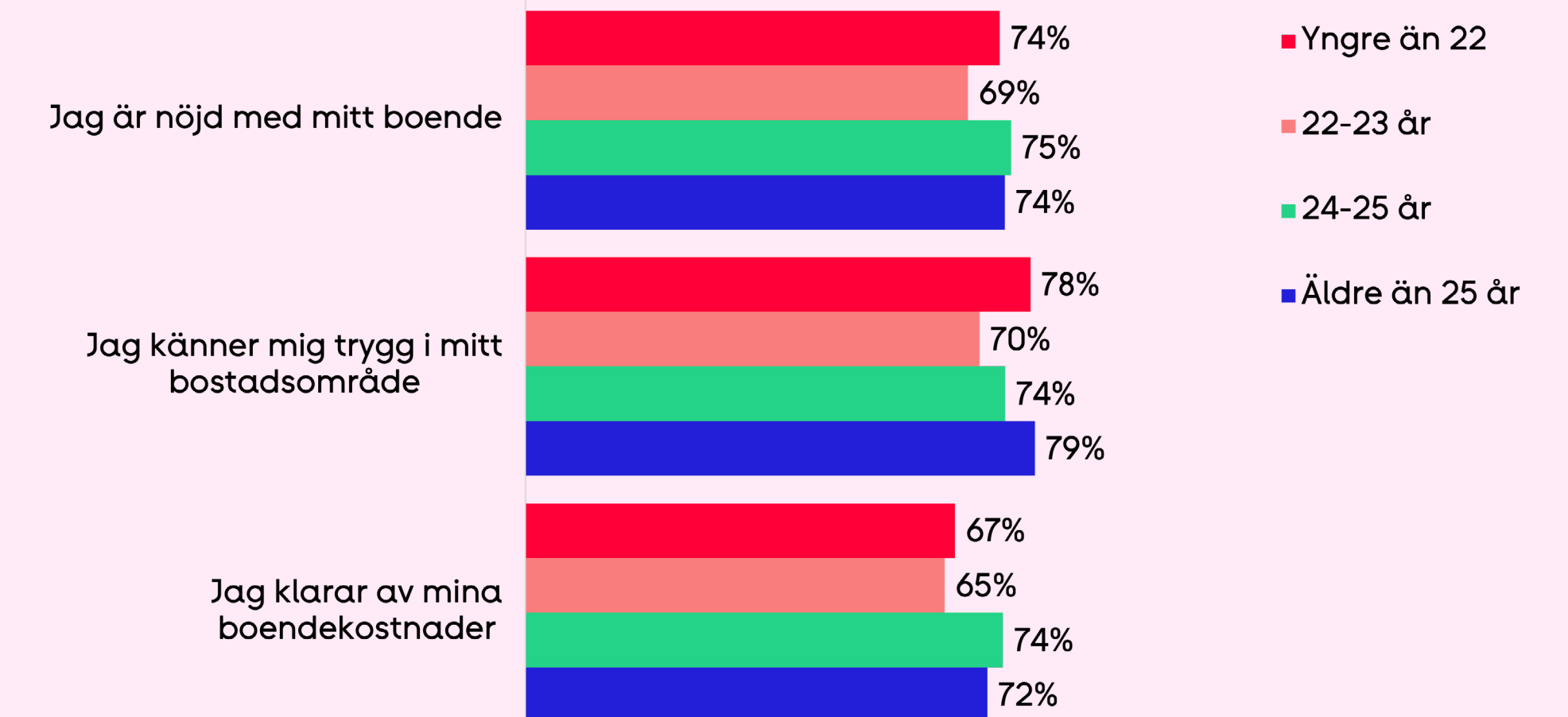
Skillnader mellan unga i olika åldersgrupper

På den här sidan visas samma påståenden om nuvarande och framtida boende men redovisade per åldersgrupp.

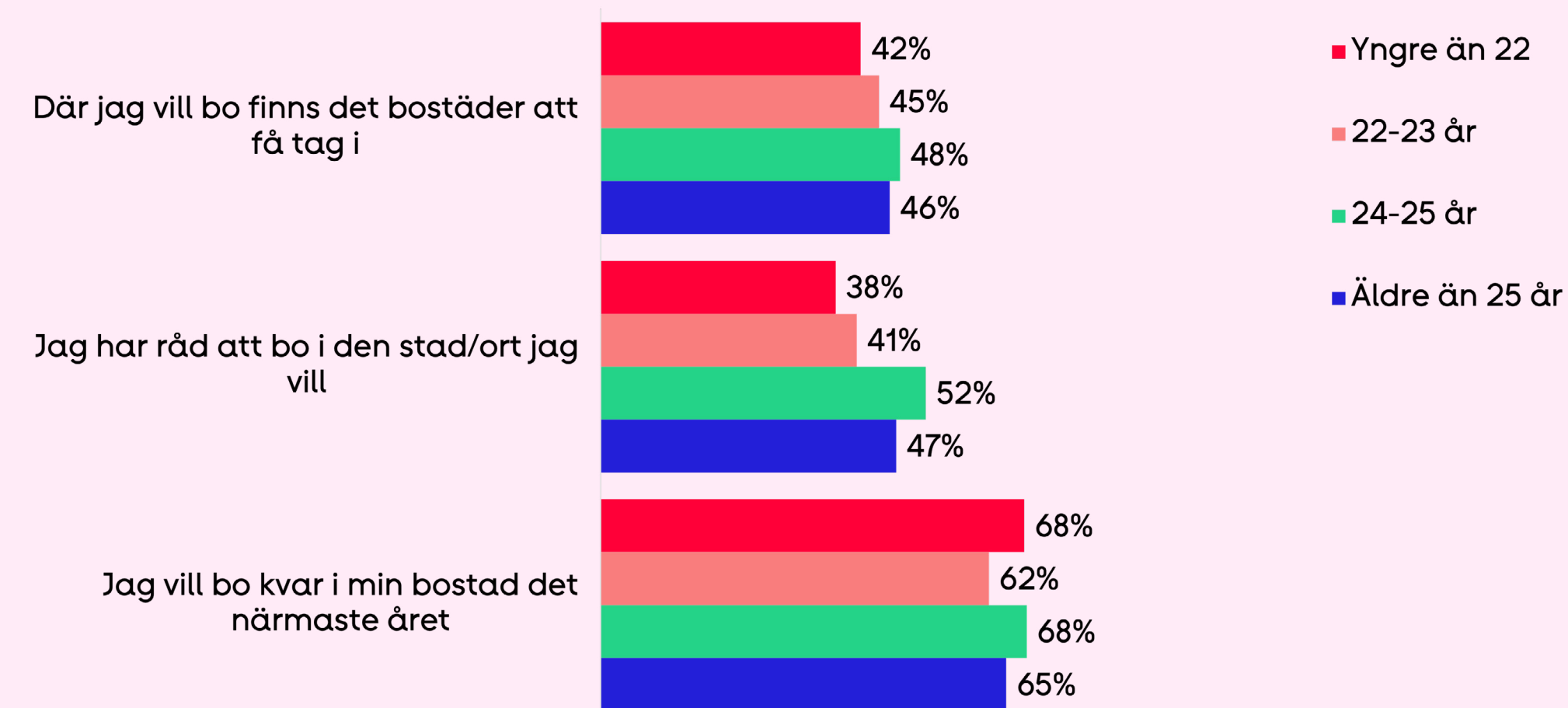
Ålder spelar inte alltid en tydlig roll vad gäller hur man ser på sitt nuvarande och framtida boende. Det finns dock en skillnad mellan de två yngsta och de två äldsta åldersgrupperna när det gäller oro inför att hitta boende i framtiden, där de som är yngre än 24 år är något mindre oroliga än de som är äldre än 24 år.

I fråga om boendekostnader finns också en skillnad, där de som är äldre än 24 i högre grad instämmer att de klarar av sina boendekostnader än de som är under 24.

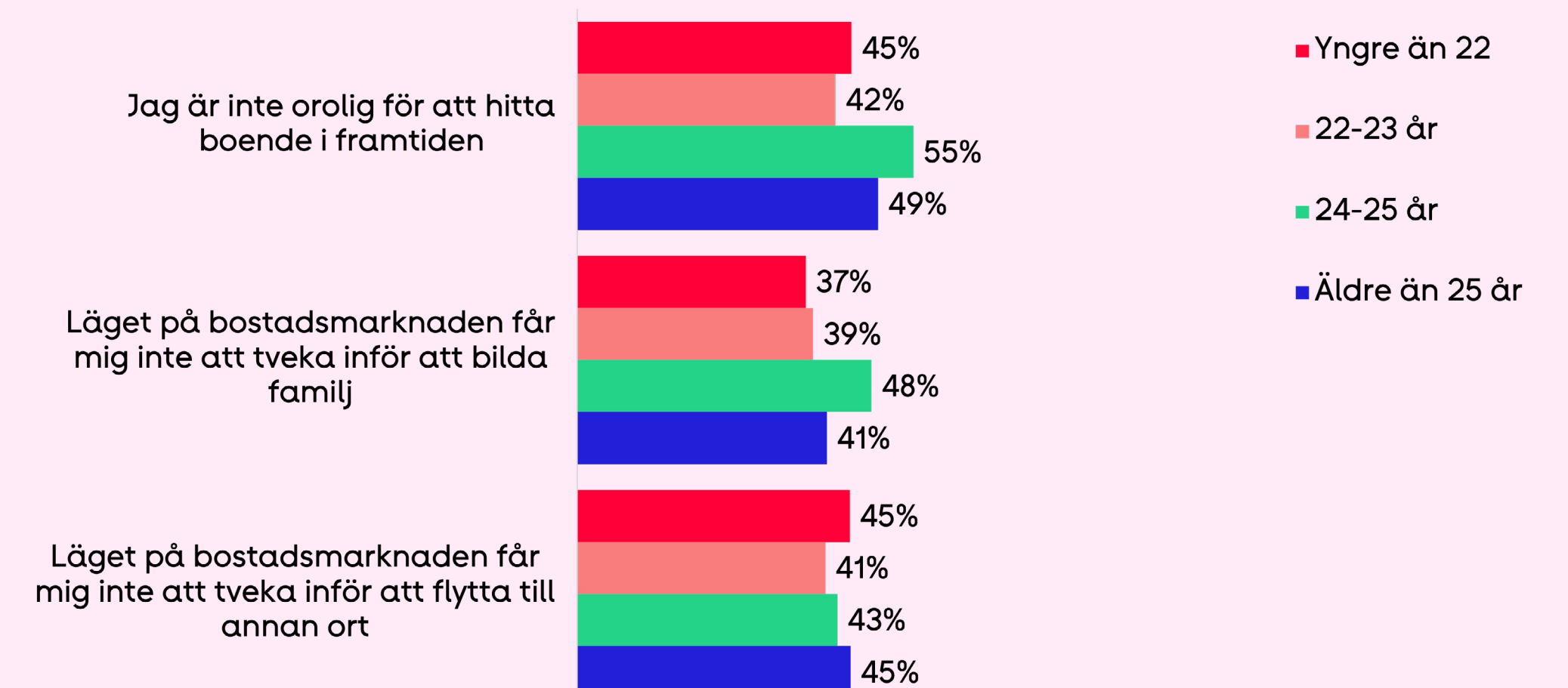
Boendet

Bostadsmarknad

Framtidsplaner

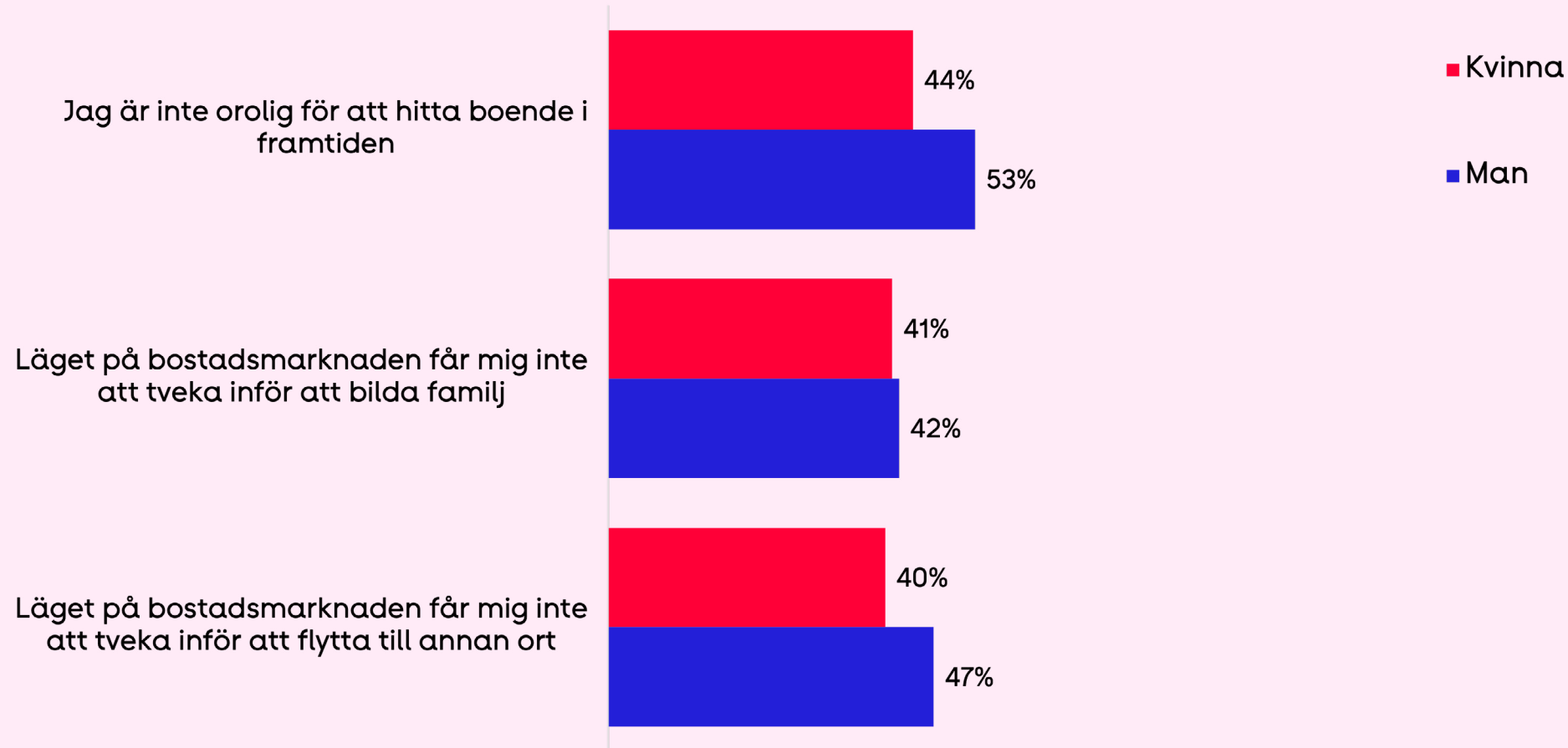

Skillnader mellan unga kvinnor och män

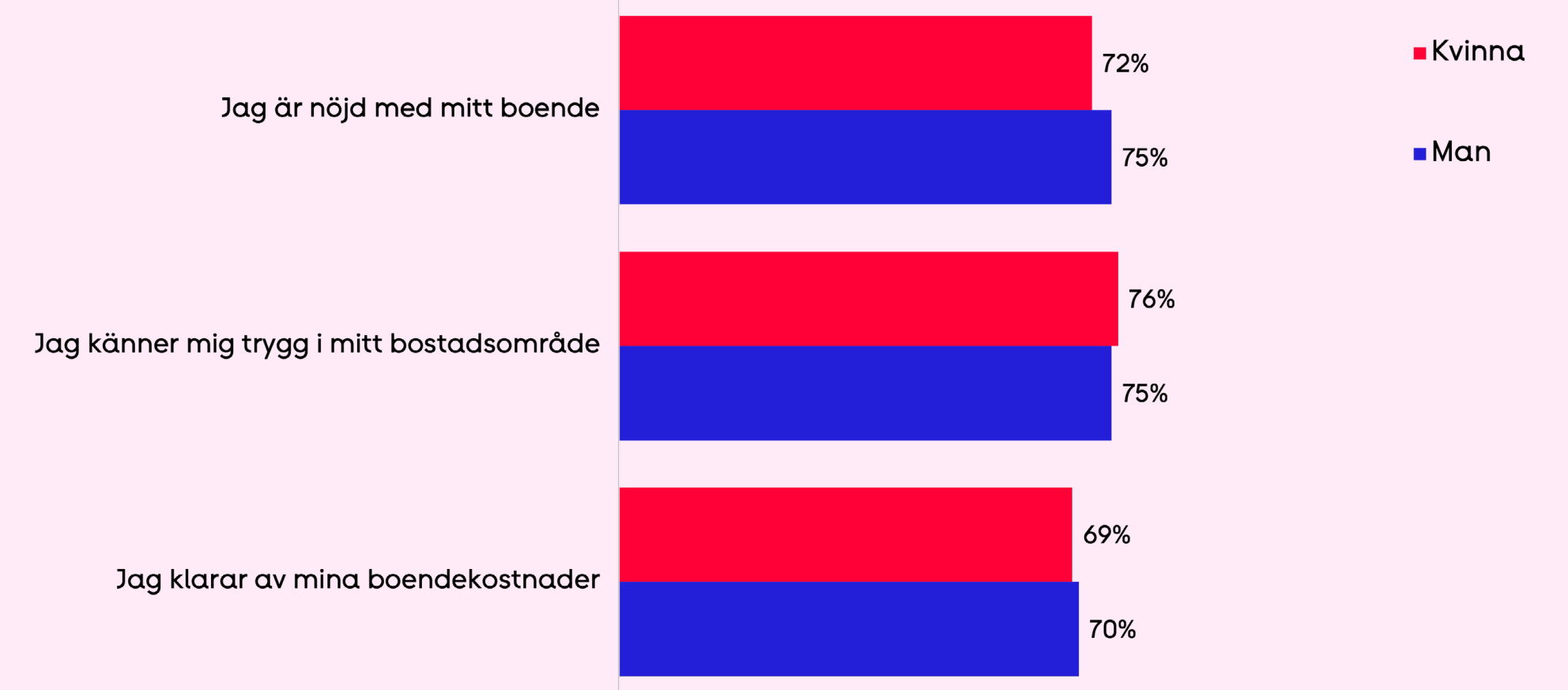
Det finns betydande skillnader i hur män och kvinnor har ställt sig till påståendena om nutida och framtida boende.

Kvinnor är mindre nöjda med sitt boende, de har svårare att klara av sina boendekostnader, de upplever i högre grad att det inte finns bostäder att få tag på där de vill bo, de har i mindre grad råd att bo i den stad eller ort som de vill, de vill i lägre utsträckning bo kvar i sin bostad under det närmsta året. De är även i högre grad oroliga att hitta ett boende i framtiden, och läget på bostadsmarknaden får dem i högre grad att tveka inför att flytta till en annan ort.

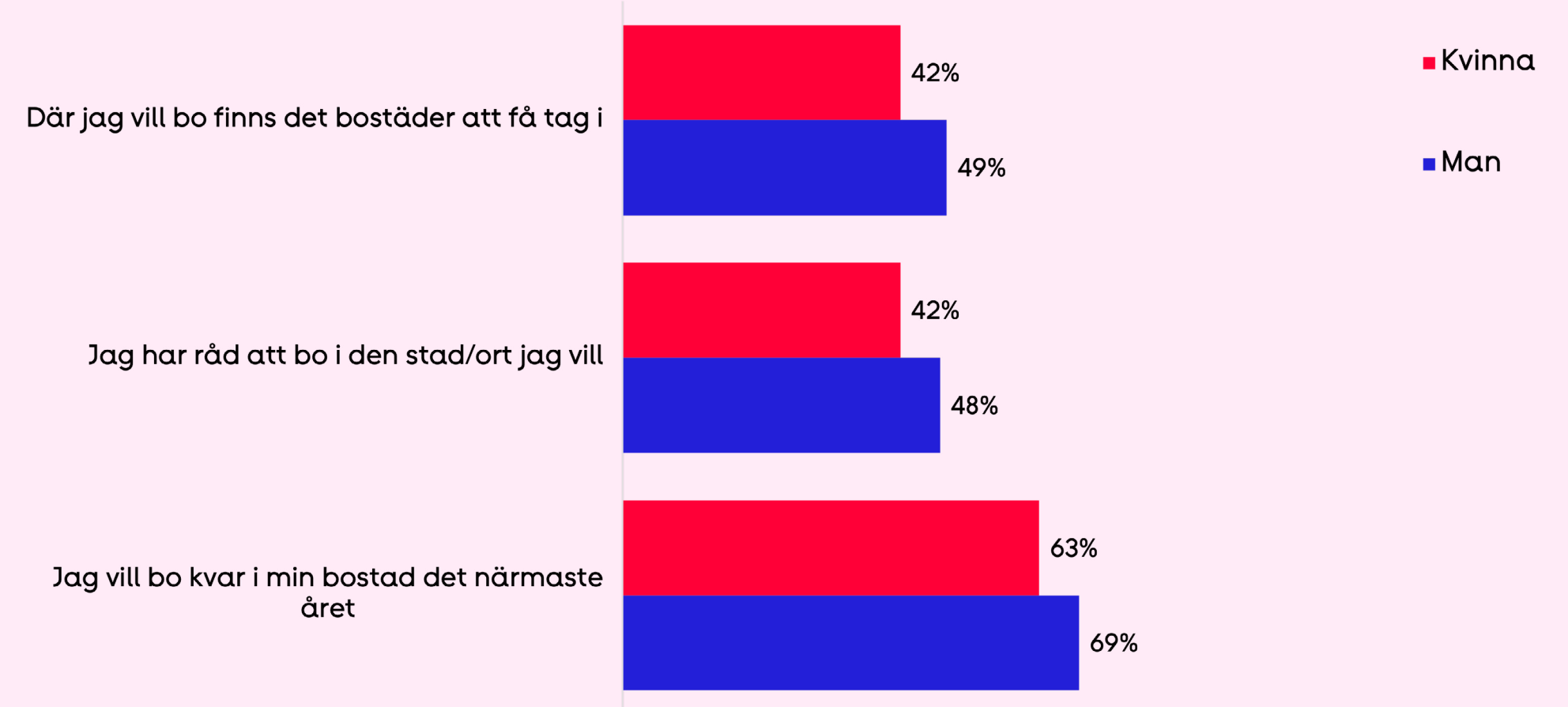
Framtidsplaner

Boendet

Bostadsmarknad

”

Utbudet på hyresrätter är begränsat och hyrorna är väldigt dyra så det bästa alternativet är att köpa eget, men det är inte heller enkelt. Hur ska man som ung ha en kontantinsats på flera hundratusen? Omöjligt.”

”

Jag har en trygg boendesituation där jag trivs superbra och skulle inom några år vilja köpa hus.”

”

Jobbigt, dyrt, osäkert, svårt att hitta något.”

”

Det är en bra plats med massa folk. Jag får lära känna nya personer varje dag. Miljön är säker och trygg och jag trivs där jag är.”

Trakasserier och diskriminering

Sju procent av unga vuxna i Stockholms län har känt sig trakasserade, diskriminerade eller på något annat sätt utsatta i samband med att de har sökt bostad. Detta är något fler jämfört med 2021 då sex procent svarade ja på frågan. Bland unga i hela Sverige är det sex procent som svarar ja på frågan 2023.

De som upplevt trakasserier, diskriminering eller andra former av utsatthet i samband med bostadssökande fick även beskriva sin upplevelse med egna ord. Svaren har kategoriserats och visas i den nedre tabellen. I jämförelse med 2021 års mätning har andelen som blivit utsatta för rasism ökat något, från 15 till 17 procent. Den näst vanligaste grunden för diskriminering är sexuella trakasserier eller andra trakasserier så som mobbning eller hot. 13 respektive 13 procent av de som blivit diskriminerade beskriver sådana situationer.

Fyra procent känner sig diskriminerade till följd av inkomst. Respondenter har exempelvis beskrivit att de inte prioriteras på bostadsmarknaden på grund av att de har en lägre inkomst eller att de blir sämre behandlade av mäklare eller hyresvärdar.

Ungefär var tionde fall av diskriminering gäller hur man blivit illa behandlad av oseriösa hyresvärdar. Det rör sig exempelvis om dålig städning innan tillträde, kontraktsproblem eller andra situationer där hyresvärderna inte tagit hyresgästen på allvar. Ytterligare en tiondel vittnar om sexuella trakasserier.

Svarsfrekvens bland personer med utländsk bakgrund är generellt sett lägre i enkätundersökningar. Det kan därför antas vara samma även i detta fall. Just i frågor kring diskriminering finns det därför en risk att andelen som upplevt rasism är underskattad.

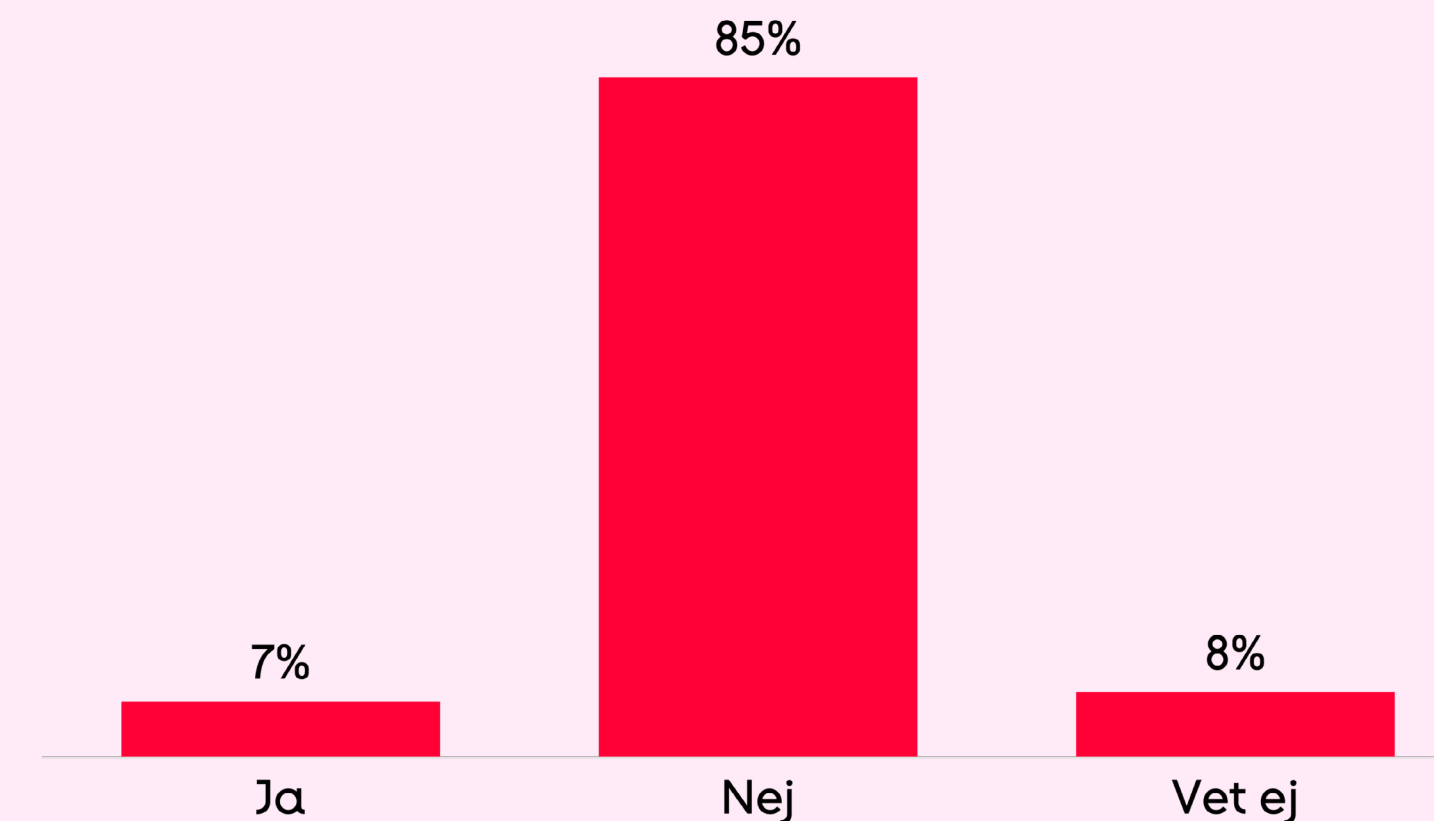
Annat utgörs av svar som inte specificerar vilken typ av diskriminering som skett.

Detta resultat visar att trakasserier och diskriminering är utbredda problem på bostadsmarknaden i Stockholm.

Fritextsvaren tyder på att många erfarenheter kommer från andrahandsmarknaden, där bostadssökande ofta är i en särskilt utsatt situation.

Har du upplevt dig trakasserad, diskriminerad eller utsatt i någon form i samband med att du sökt bostäder?

Kategorisering av fritextsvar

Kategori	Andel
Utsatt för rasism	17%
Utsatt för sexuella trakasserier	13%
Andra typer av trakasserier (mobbning, hot och dylikt).	13%
Oseriös hyresvärd	11%
Åldersdiskriminering	9%
Har blivit lurad	7%
Diskriminering på grund av inkomst	4%
Könsdiskriminering	2%
Annat	17%
Vet ej	4%

”

Jag har känt mig väldigt diskriminerad och utsatt i mitt bostadssökande då jag inte uppfattas som en 'önskvärd' hyresgäst.”

”

Jag blev diskriminerad och blivit tvungen och flytta ut eftersom hyresvärderna inte tyckte om mig.”

”

De sa jag fick inte hyra lägenhet för jag har mörk hudfärg.”

”

Jag blev lurad på en hyresbostad så jag betalade för tre månader för att få hyra, men sen visade det sig att personen i fråga inte ens existerade och ingen lägenhet fanns trots att jag var på visning.”

”

Sexuellt trakasserad på blocket bostad när jag som ung kvinna sökte rum. Jag lärde mig en viktig läxa, sök inte rum där det bor en man.”

”

Jag sökte andra-hand, men hälften av bostäderna specificerade 'endast kvinnliga sökande', även då det i vissa fall inte fanns en uppenbar anledning varför.”

HYRESGÄSTFÖRENINGENS KRAV

1. Bostadsförmedling efter behov, inte bara kötid

Matchningen på bostadsmarknaden måste bli mer effektiv. Kommunala bostadsförmedlingar måste enligt Bostadsförsörjningslagen förmedla merparten av lediga lägenheter efter antal dagar i kö, vilket missgynnar unga. Lagen måste ändras och tillåta att en större del fördelas efter behov, där de som exempelvis står utan bostad prioriteras.

2. Stärk bostadsbidraget

Bostadsbidraget är ett sätt för staten att jämna ut klyftor på bostadsmarknaden, och hjälpa enskilda hushåll att ha råd med ett bättre eller större boende. Detta är extra viktigt för unga vuxna som har kort kötid och låg betalningsförmåga. Tyvärr har bostadsbidraget urholkats under en lång tid. Det har resulterat i att det är färre som får ta del av det, och att det ersätter en mindre del av hyran. Samtidigt finns det stor risk att du blir återbetalningsskyldig eftersom det belopp du beviljas och får utbetalt är preliminärt, och det korrekta beloppet fastställs först upp till två år senare. För många kan det innebära en privatekonomisk katastrof. Bostadsbidraget är helt enkelt inte längre det sociala verktyg det en gång var och därför måste det reformeras. Vi vill se höjda bostadsbidrag och vi vill minska risken för att bli återbetalningsskyldig, så att också de med lägre inkomst kan få ett rimligt boende.

3. Förmånliga byggglån

Detta är det viktigaste kravet och det som kommer att trygga ungas bostadsbehov på längre sikt. I mätningen 2021 hade andelen hemmaboende minskat lite, till viss del tack vare 2010-talets höga byggtakt. Nu ser vi återigen en ökande andel hemmaboende med mer pressade plånböcker. Staten måste stötta byggandet i den lågkonjunktur vi nu befinner oss i. Vårt förslag om förmånliga byggglån främjar en nybyggnadstakt som håller jämna steg med efterfrågan och befolkningsutvecklingen samt håller nere hyrorna i nyproduktion.

www.hyresgastforeningen.se